

DIRVA

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER
P.O. BOX 03206 • 6116 ST. CLAIR AVENUE • CLEVELAND, OHIO 44103
Vol. LXVI Birželis - June 18, 1981 Nr. 25

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

ŠUOLIS Į NEŽINIĄ

Ar ateitis priklauso tik drąsiems?

Vytautas Meškauskas

"Tik nepridarykite kvailysčių, kai aš numirsiu" - baigdamas savo dienas išpėjo idėjos bendrus Theodor Herzl, Sionizmo - ir tuo pačiu Izraelio tėvas. Užgirdus apie Izraelio užpuolimą Irako atominės laboratorijos, prisiminė tas išėjimas. Iš pirmo žvilgsnio tai buvo visų tarptautinių susitarimų ir papročių pažeidimas. Tiesa, subombarduotame pastate galima būtų pasigaminti atominėms bomboms reikalingą medžiagą, bet pagal tą pačią logiką Indija galėtų bombarduoti Pakistaną, o JAV Sovietiją!

Tai pasakius ateina mintis, kad gal JAV būtų teisingai pasielgusios, jei - turėdamos atominį monopolį - būtų kaip nors sukludžiusios sovietams įsigyti atominę bombą. Visa tarptautinė padėtis šiandien greičiausiai atrodytų visai kitaip ir pasaulis būtų galėjęs ilgesnį laiką pasidžiaugti Pax Americana. Juk karo, kad ir šaltojo, metu dažnai nesiskaitoma su tarptautiniais teisės nuostatais, jei to reikalauja krašto saugumas. Taip teisinasi ir Izraelis. Nėra abejonės, kad Irakas svajojo įsigyti atominę ginklą: oficialiai - kad atsiskaitytų su Izraeliu, su kuriuo dar yra karo stovyje, bet greičiau, kad - turėdamos atominį ginklą - Irako prezidentas galėtų viešpatauti arabų tarpe. Tuo atveju lieka tik klausimas, ar Izraelis teisingai pasiėmė pultamas jau dabar, prieš tai neišbandęs diplomatinio kelių, ką Begino vyriausybei prikiša ir Izraelio opozicinė Darbo Partija. Juo labiau, kad tuo žygiu - šuoliu į nežinią Izraelis labai sukludė savo globėjų JAV pastangom suorganizuoti kokią bendrą frontą prieš sovietų veržimąsi į Pietus.

Rizikuoti tikint, kad tik drąsiems priklauso ateitis, Beginą stūmė palyginti trumpa, dar nė šimto metų neturinti Izraelio istorija. Dar 1895 metais Theodor Herzl - grįžęs į Vieną iš Paryžiaus, kur matė žydų pogromą - svajojo apie kokią nors plotelį žemės paviršiuje: "... kur mes galėtumėm nesivaržyti dėl savo lenktų nosių, juodų ar rudų barzdų bei krevių kojų!" Palestina neatrodė jam tada labai tam tinkama ... sveikatos sumetimais.

Už poros metų pirmas sionistų kongresas Bazelyje vis dėlto nutarė, kad tėviškės atstatymui geriausiai tinka Palestina. Ilgai nieko praktiško nebuvo padaryta. Kai Herzl pasiūlė pinigų Turkijos, kuri valdė Palestiną, sultonui Abdul Hamid II, tas melancholiškai atsakė: "Žydai geriau tegul taupo savo milijardus. Kai mano im-

perija bus daloma, jie gal gaus Palestiną dovanai".

Taip ir atsitiko. 1917 m. lapkričio mėn. britų karo meto premjero Loyd George užsienio reikalų ministeris lordas A.J. Balfour - laiške baronui Rothschildui - pareiškė, kad britų vyriausybė žydų tėvynės įsteigimui Palestinoje pritaria. O tą syk britų žodis toje pasaulio dalyje buvo galutinis. Arabai ir šiandien tai skaito didžiausiu britų nusikaltimu. Juo labiau, kad jie - ragindami arabus sukilti prieš Turkiją - jiems pažadėjo arabų valstybę nuo Viduržemio jūros iki Persijos įlankos.

Iš pradžių neskaitlingų Palestinos žydų santykiai su arabais buvo geri. Dar taikos konferencijos Versalyje metu Herzl įpėdinis, vėlesnis Izraelio pirmas prezidentas Chaim Weizmann susitarė su emiru Feisalu - dabartinio Jordanijos karaliaus Husseino seneliu dėl žydų išleidimo į Palestiną. Toks neblogas arabų-žydų susyvenimas, pastarųjų vis daugiau atvažiuojant, ilgainiui žymiai pablogėjo. Galutiną akstiną sukurti Palestinoje savo valstybę davė antisemitizmas Lenkijoje Pilsudskio laikais ir ypač Adolfo Hitlerio įsiviešpatavimas.

Tolimesnė istorija - nuo 1948 m. ir Izraelio įkūrimo - geriau atsimename. Kariškai ji buvo pasisekimas po pasisekimo. Laimėjimui, kaip žinome, nėra pakaitalo. Net dabar, kai likimas arabams atnešė neįsivaizduojamą turta naftos pavidalę.

Kalbant apie arabus labai (Nukelta į 2 psl.)

Onos Ivaškienės, Kotrynos Marijošienės ir Jadvygos Matulaitienės pagerbimas Tautinių šokių šventės metu. Iš kairės: Ona Ivaškienė, Gediminas Ivaška, Rūta Mickūnienė, Vytautas Marijošius, Jadvyga Matulaitienė, Danutė Raškevičiūtė, Alfonsas Dzikas, Dalia Dzikienė, Raimundas Balsys.

ISPŪDINGA TAUTINIŲ ŠOKIŲ ŠVENTĖ

J. BENIŪNAS

Gegužės 31 d. Hartforde vykusio Rytinio pakraščio tautinių šokių šventės senai jau baigėsi, o vis dar matai šimtus mūsų gražaus jaunimo puošniuose tautiniuose rūbuose, girdi smarkių žiūrų plojimus, kalbės su svečiais. Tokios šventės retos, todėl taip ilgai išsilaiko atmintyje, ir lyg gyvos, būna mūsų tarpe.

Jau penktadienį po pietų, suvažiavus daugumai šokėjų, vadovų ir tėvų, ir apsi stojus puikiam Ramada Inn, prasidėjo darbas.

Šeštadienį nuo ankstyvo ryto Trinity kolegijos sporto salėje vyko įtemptas darbas. Prieš pietus iki ma-

žiausių smulkmenų pakartojami grupių įėjimai, susigrupavimas, išsidėstymas kiekvienam šokiui. Po pertraukos, ir rengėjų parūpintų užkandžių, tęsiama šokių šventės repeticija. Su orkestru, vėliavom, su pranešėjom. Visi supranta, kad tai paskutinė proga kai ką pataisyti, kai ko išmokti, todėl kantriai ir atidžiai klausoma ir mokomasi. Vakarp šokėjai autobusais grįžta į viešbutį trumpam poilsui ir susitvarkymui. Vėliau, kas norės, vyks į šokėjams, tėvams ir svečiams Lietuvių Klube rengiamą susipažinimo vakarą.

Sekmadienį, besirenkančius į pamaldas maloniai nustebo lietuvių parapijos klebonas kun. Juozas Matutis. Jis kiekvieną prie durų sutiko, o po šv. Mišių, svečius paprašė Hartforde jaustis kaip namuose. Toks klebono lietuviškas šventinumas, choro, vadovaujamo muz. Jurgio Petkaičio, ir solistų — Irenos Petkaitienės ir dr. Izidoriaus Alio išpuodingas giedojimas didino šventišką nuotaiką.

Gerokai prieš šventės pradžią iš toliau ir arčiau atvykusieji būriavosi prie sporto salės. Dalijosi išpuodingais, gyry puikiai atrodančiais šokėjais, stebėjosi rengėjų energija ir sumanumu. Gėrėjosi ir aplinka. Čia tiek daug medžių, daug žalumos, daug saulės. Maloni atgaiva iš didmiesčių ištrūkų. Garsintuvai kviečia salėje užimti vietas.

Prie mikrofono šios šventės programos pranešėjos: Sigita Banevičiūtė ir Birutė Zabulienė. Abi tautiniuose rūbuose atrodė puikiai. Pasikeisdamos, lietuvių ir anglų kalbomis pranešinėjo aiškiai ir sklandžiai. Šventės muzikos vedėjo muz. Jurgio Petkaičio diriguojamas orkestras groja "America, the beautiful". Garbės svečiai: gubernatoriaus atstovas Orest Dubno, Lietuvos generalinis konsulas Anicetas Simutis, JAV LB Krašto vald. pirm. Vytautas Kutkus ir Hartfordo švč. Trejybės lietuvių parapijos klebonas kun. Juozas (Nukelta į 4 psl.)

Gegužės 31 d. Hartforde įvykusios Rytinio pakraščio tautinių šokių šventės vaizdas. "Sadutė". M. Banevičiaus nuotr.

SAVAITINĖ POLITIKOS *Įkvilga*

Reaganas ir Mitterrandas eina skirtingais keliais į tą patį tikslą

Socialisto Francois Mitterrando išrinkimas Prancūzijos prezidentu išskleidė mitą, kad pramoningasis demokratinis pasaulis kryps ta į dešinę. Kaip toli Prancūzija po 23 metų dešiniųjų valdymo pasuko į kairę, galima bus atsakyti tik po birželio 14 ir 21 d. d. parlamento rinkimų. Nuotaikų tyrinėtojai, kurie prieš mėnesį iki prezidento rinkimų tiksliai išpranašavo Mitterrando laimėjimą, dabar teigia, kad naujame parlamente kairieji vyraus trys prieš du santykiu. Socialistai ten turėtų apie 190 atstovų, o komunistai — 90. Tokiu būdu kairiosios koalicijos sudarymas priklausys nuo komunistų sąlygų paremti naują vyriausybę...

Šuolis į nežinią...

(Atkelta iš 1 psl.)

dažnai užmirštama, kad - nepaisant bendros kalbos ir religijos - jie yra suskilę į daugelį valstybių, kurių valdančios klasės žiūri su didžiausiu nepasitikėjimu viena į kitą. Tur būt Kissingeris buvo teisus - per NBC Today programą - prileisdamas, jog faktinai ir kitos arabų valstybės yra patenkintos smūgiu Irakui, kurio prezidentas tikrai svajojo praplėsti savo valdžią Arabijos pusiasalio link. Atskiros arabų valstybės yra per daug skirtingos savo kultūros lygiu, kad galima būtų kalbėti apie susijungimą kitaip, kaip tik jėga.

Ir nereikia užmiršti, kad Irakas yra įsivėles ir į karą su Iranu. Kaip tik dabar, birželio mėn., ten yra geriausios sąlygos karinei akcijai. Liepos mėn. jau prasideda karščiai. Yra duomenų manyti, kad Irakas tokią akciją ir planuoja, norėdamas užimti Abadano uostą ir priversti Iraną sudaryti jei ne taiką, tai bent paliaubas. Iš paties Irano ateina žinios apie vis didesnius vidaus nesutikimus. Iš prezidento Bani-Sadr atėmus teisę vadovauti kariuomenei, visa valdžia atiteko dvasiškiams.

Washingtono administracijos reakcija į Izraelio paskutinį žygį buvo labai negriežta. Valstybės Sekretorius Haig raporte kongresui prileidžia, kad toks Izraelio žygis pažeidė JAV įstatymą, leidžiantį parduoti ginklus tik apsigynimui. Už tat pereitai savaitei užplauotas papildomas keturių F-115 lėktuvų pristatymas Izraeliui buvo suspenduotas. Tačiau pats Haigas dėl to neatidėjo savo kelionės į Kiniją, matyt nenorėdamas asmeniškai įsivelti į ginčus dėl Izraelio pasielgimo teisingumo. Turint galvoje bendrą tarptautinę situaciją kuri kasdien keičiasi, šiuo metu dar per anksti spręsti ar Beginas tikrai padarė tą vieną kvailysčių, dėl kurių savo ipėdinius išpėjo Theodor Herzl.

Praeitą sekmadienį pirminiuose rinkimuose socialistų partija gavo didelę persvarą, tuo tarpu gaullistų ir buv. prezidento partijos surinko žymiai mažiau balsų negu tikėjosi.

Laukiant sekančio sekmadienio rinkimų rezultatų, šiuo metu sustokime prie Mitterrando asmenybės bei pažiūrų ir kaip jos gali atsiliepti į Vakarų santarvę. Ekonomiškai Mitterrandas galvoja 100% priešingai negu Reaganas, nors abu siekia tokio pat tikslo — ūkinio atkūtimo. Jei Reaganas tikisi to pasiekti mažindamas valdžios aparato išikišimą, biudžetą ir apkirpdamas mokesčius, Mitterrandas nori pakelti valstybės tarnautojų skaičių 220.000 žmonių, suvalstybinti bankus ir didžiasias įmones. (Faktinai jau dabar 12% pramonės Prancūzijoje yra suvalstybinta, Mitterrandas norėtų tą nuosimti padidinti iki 17). Per eitą savaitę Mitterrandas savo dekretu pakėlė minimalinį atlyginimą iki 503 dolerių į mėnesį, padidino pensijas ir paskyrė bilijoną dolerių pigių butų statybai. Pagal beveik visų kraštų patyrimą, tokios priemonės veda prie infliacijos padidėjimo. Mitterrandas jai ne daug skiria dėmesio. Algų pakėlimas, jo nuomone, ves prie pinigų padaugėjimo apyvartoje, o tai prie ūkinio atkūtimo.

O kaip užsienio politikoje? Iš pirmo žvilgsnio skirtumas ir čia milžiniškas. Mitterrandienė pirminkauja paramos komitetui Sallvadoro kairiesiems partizanams. Mitterrando asmeniškai patarėjas užsienio politikos srityje yra Debray, buvęs Fidel Castro sėbras, kuris, tiesa, laikui bėgant atsisakė daug radikalių pažiūrų, bet vistiek laikomas bent pusiau marksistu. Debray sritis tačiau yra santykiai su Trečiuoju pasauliu.

Europos reikaluose Mitterrandas yra artimesnis Washingtono pažiūrai. Jis pritarė amerikiečių vidutinės distancijos ginklų atkėlimui į Vakarų Europą kaip atsvarą sovietų SS-20 raketoms. Jis net griežčiau kaip buvęs prezidentas Giscard d'Estaing smerkia sovietus dėl invazijos į Afganistaną ir Lenkijos spaudimo. Mitterrando užsienio reikalų ministeris Claude Cheysson, iki šiol ejęs aukštas pareigas Europos ūkinėje Bendruomenėje laikomas nuosaičių pažiūrų. Užperaitą savaitę viešėjo Washingtono ir lengvai surado

bendrą kalbą su Valstybės sekretorium Haig'u. Santykiams dar daugiau pagerinti Reaganas į Paryžių siunčia viceprezidentą Bush'ą, o su pačiu Mitterrandu jis susitiks Kanadoje įvyksiančioje pramoningų valstybių viršūnių konferencijoje.

Birželio 3 d. Mitterrandas ilgai kalbėjosi su N. Y. TIMES J. Restonu. Prancūzijos prezidentas stengėsi pabrėžti, kad jis ir Reaganas faktinai siekia 'to paties, tik kiek skirtingais keliais, susidariusiais dėl skirtingų abejuose kraštuose sąlygų. Pavyzdžiui, Prancūzijoje socialistai reikalauja nusavinti tas įmones, kurios praktiškai turi monopolį. Mitterrandas taip pat yra susirūpinęs dėl Vakarų karinio ir ūkinio saugumo. Jam rūpi, kad Vakaruose apskritai sumažėjo tikėjimas į savo civilizaciją ir jos vertybes.

Sekretorius Haig po pasikalbėjimo su Prancūzijos užs. reik. min. Cheyson taip pat konstatavo, kad daugelyje sričių abiejų kraštų pažiūros yra vienodos.

Idomu, kad šiuo metu aktualiausias klausimas Paryžiuje yra... aukšti JAV nuosimčiai už paskolas. Jie traukia dolerius į šį kraštą ir todėl jų vertė, palyginus su Europos vauiutomis, pakilo. Aukštesnė palyginama dolerio vertė skatina importą į šį kraštą. Tai europie-

Maskva neduoda ramybės lenkams komunistams

Praėjusią savaitę politinė įtampa Lenkijoje ėmė vėl kaisti, kada Sovietų komunistų partijos centrinis komitetas atsiuntė griežtą laišką Lenkijos komunistų partijos centriniam komitetui, kaltindamas pirmąjį sekretorių S. Kanią ir ministrį pirmininką W. Jaruzelską, kad jis keletą kartų pažadėję imtis priemonių padėčiai stabilizuoti, bet ligi šiolei nieko ta kryptimi nepadarę. Laiško tonas ir metami kaltinimai labai primena panašią taktiką, panaudotą prieš įsibrovimą 1968 m. Čekoslovakijon, ypač jo pabaigoje išpėjimas, jog Lenkija nebūsianti palikta viena kontrarevoliucinių malonei.

Lenkijos centrinis komitetas į trečią dieną po laiško gavimo susirinko specialaus posėdžio, kuris praėjo triukšmingai, bet neišsipildė pranašystė, kad jame kris Kania ir Jaruzelskis, kaip to reikalavo kai kurie

čiams patinka. Blogiau, kad jie pabrangusiais doleriais turi mokėti už naftą.

Panašiai skundėsi ir Vakarų Vokietijos kancleris Schmidtas, neseniai viešėdamas Washingtono. Reagano atsakymas abejais atvejais buvo toks pat, nuosimčiai sumažės, kai tik JAV ūkis susitvarkys.

užkietėję promaskviniai komiteto nariai. Jų manymu, darbininkų unijoms esą padaryta per daug ir nepateisinamų nuolaidų, partija praradusi visišką spaudos ir žinių tarnybos kontrolę, sovietų karių kapinėse pastatyti paminklai vandališkai išniekinami ir partija bei vyriausybė nieko nedaranti. Kaltinamiesiems išsilaikyti padėjo tai, kad unijos atšaukė numatytą bandomąjį streiką, reikalaujant nubauti policijos pareigūnus, kurie persistengė ir sužalojo prieš kiek laiko streikuojančius darbininkus.

Stebėtojų nuomone, visa tai tėra tik priedanga. Iš tikrųjų Maskva baiminasi, kad liepos 14 d. turis prasi-dėti Lenkijos komunistų partijos visuotinis suvažiavimas galys išsprūsti iš Kremliaus kontrolės — iš centrinio komiteto išmesti prosovietinius užkietėjusius, kuriems pavesta budėti, kad Lenkijos komunistų partija

■ Iš kitos pusės

čia jau minėjom Leonardo Valiuko reikalavimą:

"Visą Lietuvos laisvinimo darbą reikia pavesti amerikiečiams profesionalams... Tam tikslui kasmet turėtumėm surinkti 200.000-300.000 dolerių. Tam užsimojimui, kiek teko patirti, pritaria PLB vadovybė ir JAV LB Krašto valdyba."

Taip buvo atspausdinta PASAULIO LIETUVYJE, PLB oficioze. Už tat reikia manyti, kad 'vyr. valdžia' iš tikro pritaria. Kan. F. Kemėšis rašė Pirmame (nepriklausomos Lietuvos) Dešimtyje:

"... iš Lietuvos delegacijos (Paryžiaus Taikos konferencijoje) pirmininko prof. Voldemaro Egzekutyvinis (Amerikos Lietuvių) Komitetas gavo laišką, kuriame jis rekomendavo paimti propagandos darbui Amerikos spaudoje buvusį Paryžiuje vieną amerikietį vardu Buoir'ą, ir jam kuriam laikui tą darbą pavesti. Komitetas, p. Voldemaru pasitikėdamas, sudarė su p. Buoir'u sutartį ir asignavo tam tikslui 60.000 dolerių. Kampanija ėjo jau 1919 metais su didžiausiu pasisekimu."

Iš to išeitų, kad per 60 metų padarėm regresą. Senieji Amerikos lietuviai pasamdė amerikietį tik propagandos darbui ir tam reikalui asignavo nūdieniais doleriais skaičiuojant apie 600.000, tuo tarpu 'pasaulinė bendruomenė' pagal Valiuko samatą galėtų surinkti tik du ar tris šimtus tūkstančių nusmukusių dolerių ne tik propagandai, bet ir visam laisvinimui!

Žinoma, galima pradėti aiškinti, kad Valiukas netiksliai parašė. Visas reikalas tik sukasi apie 'public relations', kaip dabar mandagiai vadinama propaganda. Ir jei nūdien kiekviena institucija, net ir ligoninės, turi savo public relations departamentus, kaip be jo gali apsieiti 'pasaulinė bendruomenė'. Ir jei tam darbui bus pasamdyti 'profesionalai', rasit, galima bus padaryti daugiau nuotraukų Baltuosiuose Rūmuose. Labai gerai, bet ką tai bendro turi su laisvinimu?

vm

PATIKSLINIMAS

Birželio 4 d. 'Iš kitos Pusės minima W. Woroszylskio apibraiža vadinasi "Milosz in Polish Eyes".

savo nepaklusnumu neduotų pavyzdžių kitų kraštų komunistams. Šiuo atžvilgiu Maskva labai jautri. Pvz. Katowicų mieste kongreso atstovai buvo demokratiškai išrinkti, tačiau Maskva jų nepripažįstą. Be abejo bus ir daugiau nesusipratimų.

Politinės padėties netikrumą komplikuoja ir labai blogi ekonominiai reikalai: gamyba mažėja, prie parduotuvių eilės driekiasi, gi eksportas beveik visiškai sustojo. Vaizdžiai tariant, dabartinis Lenkijos ūkis labai primena tvarką nusigvenusio bajoro dvare.

Čekoslovakija krito, kada rusai įsiveržė į ją panašaus kongreso išvakarėse. Lenkijos komunistų partijos kongresas artėja. Ar neatsitiks tas pats ir su lenkais? Tiesa, tuo tarpu vyksta apsišaudymai piktais žodžiais ir laiškais. Kariuomenės judėjimo nesimato. Bet rusai ją gali padidinti labai skubiai, jeigu jiems tai reikalinga.

OPPORTUNITY FOR REGISTERED NURSES to work and live in small Congenial S. W. Community and Hospital. Immediate openings. Good salary. Liberal - Personnel policies. Apply call or write to: COMMUNITY GENERAL HOSPITAL P. O. Drawer Z Jal, New Mexico 88252 505-395-2511 (20-29)

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

DIRVAP. O. BOX 03206
CLEVELAND, OHIO 44103
TEL. (216) 431-6344

6116 ST. CLAIR AVENUE, CLEVELAND, OHIO 44103

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER

EDITOR: VYTAUTAS GEDGAUDAS

PUBLICATION NUMBER (USPS—157580)

Second-class postage paid at Cleveland, Ohio. Published Weekly by American Lithuanian Press Radio Ass'n. VILTIS Inc. Subscription per year \$17.00. Single copy 35 cents.

Prenumerata metams \$17.00, pusei metų \$9.00 • Atskiro numerio kaina 35 centai • Straipsniai pasirašyti pavarde, inicialais ar slapyvardžiu nebūtinai išreiškia redakcijos nuomonę • Nespausdinti straipsniai grąžinami tik autoriams prašant • Už skelbimų turinį ir kalbą redakcija neatsako.

JAUNIMAS BAIGIA MOKSLO METUS

Birželio mėnuo - mokslo metų baigimo mėnuo. Jus baigus vieniems teks rudenį grįžti aukštesnėn klasei, kitiems reikės pereiti į aukštesnę mokyklą, o daugelis universitetų ar kolegijų studentų išgys diplomus ir eis ieškoti pirmojo darbo. Ir čia paaiškės kas-kaip ir kiek įvertino seną romėnų posakį, jog ne mokyklai, bet gyvenimui mokomės. O gyvenimas žiaurus - pasigailejimo jame nėra -- pridėdavo pedagogai nepriklausomybės laikais Lietuvoje. Po gero pusšimčio metų - ir dar svetimame krašte - jis nė kiek nesušvelnėjo. Priešingai, prisidėjo problemos - kaip nedarbas, varžybos dėl gilesnio igudimo ir pan. - kurių anais laikais savame krašte nepažinome.

Mokykla, kokia ji bebūtų, suteikia tik pagrindines teorines žinias su minimalia praktika, lyg ir praveria akis, kad ją baigęs ir išėjęs gyveniman matytų ir žinotų ko jam trūksta pasirinktoje specialybėje ir kur bei kaip jis galėtų savo mokėjimą papildyti, kiek iš jo pareikalaus praktinis gyvenimas. Bet ir čia ne visi vienodai pasiruošę, nors ir tose pat sąlygose, pasiima diplomus. Kurie atsidėję rimtai dirbo ir savo studijose siekė aukštumos - su šypsena veide galės rinktis geriausią iš keletos gautų pasiūlymų. Kiti - vaikščios iš vienos vietos į kitą ir vis gaus tą patį atsakymą: mes jums pranešime. O to pranešimo laukiant ir nesulaukiant, kantrybei išsekus, teks imtis bet kio prieinamo darbo, tik ne toje srityje, kuriai buvo metais tik pro pirštus ruošiamasi.

Atrodo, kad išvada pati savaime peršasi: tiek tėvų, tiek mokytojų, tiek pagaliau ir visų galinčių paveikti, pareiga būtų iškviesti mokslus einančiam jaunuoliui, kad visa jo ateitis pareina nuo to, kaip jis išnaudos savo mokslo amžių.

Jeigu seniau skaityti bei rašyti mokėjimo pakakdavo, o vėliau aukštesniosios mokyklos baigimas atverdavo galimybes ir geresnius darbus, tai dabar labai dažnai net baka-lauro laipsnio nebėgana. Reikalaujama daktarato, dar ir iš garsaus universiteto! Gerieji ir gabieji viliojami ir grobstomi, vidutiniokams galimybės mažėja ir be abejo mažės. Todėl visi, kurie tik mokosi - ir neturi ambicijos pasimušti į pirmaujančius pasirinktoje specialybėje, kol dar per daug nesugaista - tepasirenka tas mokslo šakas, kur jie gali išskirti bent aukščiau vidurkio, kad

be vargo galėtų grumtis, kada jau teks praktikoje pareikšti savo gebėjimus.

Siandien aukštojo mokslo siekimas pinigais brangsta ir daug kam bus nebe prieinamas. Didelė nelaimė tiems, kurie jaunystėje neįsigys pasiruošimo specialybei, nes paprastai darbininkai bus pirmieji, kurie tobulėjančios technikos amžiuje atsidurs bedarbių eilėse. Priešingai, gabieji ir pažangieji, jeigu jie dar ir vasaros atostogas suriš su trumpalaikiu darbu iškiliose bendrovėse, ištaigose ar įmonėse - galės tikėtis ir lengviau gauti stipendijas, ir užsitikrinti sau pirmąjį darbą.

Visa tai, kas mūsų buvo čia prisiminta, liečia išgyvenimą vietos sąlygose. Kaip tautinė grupė, mes turime dar specialių lietuviškojo gyvenimo uždavinių. Jus vykdant, senesnioji karta pagrįstai laukia, kad ją natūraliai pakeistų jaunieji, kurie šiuo metu mokslo metus baigia ir per savo šeimas, organizacijas bei lituanistines mokyklas ruošiasi lietuviškojo gyvenimo vadovais. Ir čia, kaip ir visur kitur, vien jaunystės nepakanka. Greta jos reikalingas ir visuomeninis nusiteikimas, ir savo tautinių tradicijų pažinimas bei susigyvenimas su jomis, ir savo gimtosios kalbos mokėjimas - kad būtų galima iš pirmųjų šaltinių pažinti savo tautos istoriją, amžiais sukrautas kultūrinės vertybes ir politines bei socialines problemas.

Kurie neseniai baigė, dabar baigia ar ateityje baigs mokyklas, turės tapti būsimais mūsų laikraščių redaktorais, žurnalistais, literatūros kūrėjais, tautinio meno puoselėtojais, visuomenės vadovais ar politiniais kovotojais, siekiančiais tėvų gimtojoje žemėje valstybinės laisvės atkūrimo. Tai yra kiekvieno susipratęs lietuvis lūkesčiai iš jaunimo, kuris ateina senųjų veikėjų pakeisti lietuviškame išeivijos gyvenime - ir tai ne vien skambiais šūkiomis bei tuščiomis frazėmis, bet kietu darbu ir giliu išjautimu į savo ateities įpareigojimus.

To siekiančiam jaunimui ir šios metų baigtuvės nebus atostogų pradžia, kaip jų draugams amerikiečiams. Tuos savo idealiuosius jaunuolius ir jaunuoles matysime lietuvių jaunimo stovyklose, lituanistiniuose kursuose, jaunimo manifestacijose, o gal ir paplūdimiuose, bet su lietuviška knyga prieš akis. Į juos ir krypta mūsų džiaugsminga viltis.

Paminėta didžiųjų trėmimų ir Lietuvos sukilimo 40 metų sukaktis

Antanas Juodvalkis

Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos Chicago skyriaus valdybos sušaukta susirinkime, įvykiamam š. m. birželio 7 d., Lietuvių Tautiniuose Namuose, Chicagoje, paminėta didžiųjų trėmimų ir sukilimo 40 metų sukaktis.

Apie trėmimus žodį tarė šių eilučių autorius, Antanas Juodvalkis. Prisiminė raudonojo komunizmo invaziją į žydinčią ir gyvenimą kūriančią Lietuvą, rusiškųjų ordų nusiaubtą kraštą, žmonių žudymus, kalinimus ir trėmimus į Sibirą lėtai bado ir šalčio mirčiai. Nubraukė laiko dulkėmis apneštus 1941 metų įvykius, priminė Lietuvai padarytą žalą ir tautos naikinimą. Raudonųjų rusų okupacijos metais, Lietuva neteko nužudytais, įkalintais ir ištremtais apie 400000 lietuvių, o pridėjus vokiečių nacių aukas, gaunasi siaubą keliantis 3/4 milijono skaičius. Patirtus nuostolius, Lietuva atgavo tik 1966 metais, kai gyventojų skaičius vėl pasiekė trijų milijonų ribą, nors į šį skaičių įeina kolonistai rusai ir raudonosios armijos kariai. Reikėjo 20 metų, kol Lietuva pasiekė prieš okupacijas turėtą gyventojų skaičių.

Rusiškasis okupantas ir šiandien tebenaikina lietuvių kovotojus, ginančius tautos, religijos ir žmogaus teises. Ir šiandieną dar tebekankinami lietuviai darbo stovyklose, psichijatriinėse ligoninėse, kalėjimuose, tremtyje. Tik gyvendamas laisvėje ir nepriklausomoje valstybėje, lietuvis atgaus kūrybingumą ir pasitikėjimą.

Suterorizuota ir naikinama lietuvių tauta, žvelgė į Vakarus ir laukė pagalbos. Kilus karui, lietuviai spontaniškai įsijungė į sukilimą ir vijo okupantą iš savo žemės.

Apie tai žodį tarė skyriaus pirmininkas Jonas Jurkūnas, aktyvus sukilimo dalyvis. Jis pažymėjo sukilimo tris būdingus bruožus: visuotinumą, drąsą ir humaniškumą.

Sukilime dalyvavo visa tauta, visame krašte. Pagal vietos sąlygas ir esamas aplinkybes, organizavosi lietuvių būriai ir stojo į kovą su dar stipriu ir gausiu priešu.

Lietuviai sukilėliai naudojo savo vietovės pažinimą, nors buvo labai menkai ginkluoti. Ginklais ir amunicija apsirūpindavo iš besitraukiančių rusų, todėl suprantamas toks didelis žmonių aukų skaičius. Sukilėlių drąsa ir vietos pažinimas, dažnai nulemdavo laimėjimą.

Trečias būdingas sukilėlių bruožas buvo humaniškumas. Paimtų belaisvių nežudė, neniekino, neskriaudė. Ginklas buvo naudojamas save apsiginti ir duotam įsakymui įvykdyti. Sužeistieji belaisviai buvo gabenami į ligonines ir jiems suteikiama mediciniška pagalba.

Lietuvių sukilimas parodė, kad tauta nori gyventi laisvai ir jokie globėjai - okupantai lietuviams nereikalingi. Sukilimas atidengė rusų komunistų skelbiamus metus ir viso pasaulio mokymą, apie Lietuvai atneštą "laisvę" ir gerbūvį. Nepriklausomo gyvenimo laikotarpis išaugino lietuvių savistovumą ir laisvės troškimą, todėl, progai atėjus, visuotinai pasipriešino okupantams ir iš savo krašto išvyjo.

Atsistojimu ir susikaupimu minute pagerbti žuvusieji sukilimo dalyviai, kalėjimuose ir koncentracijos stovyklose nukankintieji bei nuo bado ir šalčio mirusieji Lietuvos vaikai.

Susirinkimas

Po šios minėjimo dalies, buvo tęsiamas susirinkimas, pagal pateiktą darbotvarkę. Jonas Jurkūnas susirinkimui pirmininkauti pakvietė Joną Vedegį, o sekretoriautį Stasį Mankų.

Praėjusio susirinkimo protokolą perskaitė, tada sekretoriavęs, o dabar pirmininkaujantis Jonas Vedegys. Tai ne pirmas kartas, kad jo rašyti protokolai visad sulaukia pagirimų ir priimami be pakeitimų.

Naująją valdybą pristatė Jonas Jurkūnas, kuriam teko pirmininko pareigos, kiti nariai pasiskirstė taip: narė renginiams - Severina Juškenė, sekretorė - Bronė Kremerienė, išdinininkas - Viktoras Mastys ir vicepirmininkas - Vytautas Marchertas.

Valdyba apmetė ir veiklos planą ir pateikė susirinkimui pasisakyti. Valdyba dviem kryptimis: bandys praversti naujų narių vąjų bei paieškoti būdų įjungti jaunuosius, jau turimus narius, į aktyvesnį darbą. Šiems tikslams būtina visų narių parama.

Susirinkimus stengsis įvairinti paskaitomis, dažniausiai iš lietuvių gyvenimo ir veiklos. Svarbios ir kitos gyvenimo šakos: investavimai, socialiniai reikalai ir kita, bet apie juos rašoma ir vietiniuose laikraščiuose bei žurnaluose, tad galima pasiskaityti, o lietuviška veikla ir reikalai prašosi pasvarstomi susirinkimuose.

Diskusijų metu pritarta valdybos užmojams ir palinkėta sėkmingai vykdyti.

Apie ALT Sąjungos seimą, įvykusį š. m. gegužės 23-24 d. Dearborn, Mich., pranešimą padarė sąjungos valdybos vicepirmininkas Mečys Valiukėnas. I smulkmenas nesileido, nes buvo rašyta daugelyje lietuviškų laikraščių, tik pastebėjo, kad seimas buvo darbingas ir vieningas.

Naujoji sąjungos valdyba išrinkta iš Chicagoje ir jos apylinkėse gyvenančių narių. Seimas susilaukė daug sveikinimų iš įvairių organizacijų ir veiksmų. Keistokai nuskambėjęs PLB valdybos pirmininko V. Kamanto trijų žodžių laiškas, kai tuo tarpu JAV LB Krašto valdybos pirm. V. Kutkus sekė daugelį posėdžių.

Seimo įtarpe įvykęs Vilties draugijos susirinkimas, staigmenų neatnešė. Išklautas pirm. dr. Danieliaus Degėsio išsamus ir vaizdus pranešimas ir perrinkta ta pati valdyba.

Taip pat seimo darbotvarkės įtarpe, buvo parodytas naujai pagamintas filmas - Lietuvos prezidentas Antanas Smetona. Filmą pagamintas profesionaliai, yra vertingas dokumentas, rodytinamas mokyklose ir organizacijų susirinkimuose.

Po pranešimo buvo pareikšta kai kurių nuomonių dėl filmo ir kitų reikalų.

Įdomus buvo Jono Jurkūno įvadas į paskaitų ciklą - Lietuviškojo, visuomeninio, politinio ir kultūrinio gyvenimo sukuriuose. Paminėjo lietuvių veiksmų skirtingą pažiūrą į santykiavimą su okupuota Lietuva žmonėmis ir Helsinkio aktų interpretavimą. Mūsų veiksmų tikslai yra vienodi, bet priemonės jiems siekti įvairuoja ir įneša tam tikro kartėlio ir nesutarimų. Yra matomi pasikeitimai į aukštesnius teigimus. Paminėjo V. Vaitiekūno ir dr. V. Vardžio straipsnius AIDŲ žurnale. Jų paskelbtos kai kurios mintys prašosi tolimesnių studijų ir atsiliėpimų.

Bendradarbiavimo klausimas labai svarbus nes ankstyvesni kai kurių asmenų padaryti pareiškimai, suskaldė lietuvių visuomenę. Reikėtų giliau šį klausimą panagrinėti ir aiškinti.

Helsinkio aktų interpretacija atsiliėpė ir ALTos ir LB santykius. Išlyginus nuomonių skirtumus, savime pagerėtų ir tų organizacijų santykiai.

VLIKo reikšmė ir jo tęstinumo klausimas taip pat reikalingas platesnio pasiaiškinimo. VLIKas yra at-

(Nukelta į 4 psl.)

Tautinių šokių šventė...

(Atkelta iš 1 psl.)

Matutis, lydimi šventės rengimo komiteto pirm. Alfonso Dzikio ir LB Hartfordo apylinkės valdybos pirm. Stepono Zabulio, užima vietas paaukštiniame. Įnešamos Amerikos ir Lietuvos vėliavos. Prožektoriai nušviečia į aikštę įžengiančią šios šventės šokių programos vedėją Dalią Dzikienę. Šokių parodą pradeda vaikų grupės. Pirmoji įžygiuoja Worcester šeštadieninės mokyklos šokėjų grupė "Žaibas" vadovaujama Nijolės Prancevičienės ir Irenos Markevičienės. Juos seka New Yorko "Maironio" šeštadieninės mokyklos šokėjai, vad. Raimundas Balsys. Paskui juos Washingtono šeštadieninės mokyklos grupė "Suktinis", vad. Daina Penkiūnaitė, toliau Elizabetho "V. Kudirkos" šeštadieninės mokyklos šokėjai, vad. Audra Tursaitė, Bostono "Lietuvių šokių Ansamblio" vaikų grupė, vad. Gediminas Ivaška, Philadelphia "V. Krėvės" šeštadieninės mokyklos grupė "Aušrinėlė", vad. Aušra Bagdonavičiūtė. Birutės Nenortienės vedami Hartfordo "Berželio" patys jauniausieji užbaigia vaikų grupių parodą. Daug ką pamirš jie savo gyvenime, bet šios šventės ir šio parado — nie-

kuomet. Juk tai daugeliui pirmasis pasirodymas prieš 2000 žiūrovų, kurių tarpe tėveliai, seneliai, giminės ir pažįstami.

Aikštėje pasirodo studentų ir jaunių grupės. Dage-lis jų, praeitų švenčių dalyviai, ir, tikriausiai, visi daug kartų dalyvavę daugelyje pasirodymų tiek savo vietovėse, tiek ir kitur. Štai jie: Baltimorės "Kalvelis", vad. Daina Buivytė ir Rytis Grybauskas, Bostono "Lietuvių šokių Ansamblio" — vad. Ona Ivaškienė ir Gediminas Ivaška, Brocktono "Sūkurys" — vad. Vytautas Bruzgis, New Jersey "Liepsna" — vad. Rūta Mickūnienė. Juos seka New Yorko "Tryptinis" — vad. Jadvyga Matulaitienė, Philadelphia "Aušrinė" — vad. Eimutis Radžius, Rochesterio "Lazdynas" — vad. Jadvyga Reginienė ir paskutiniai, kaip šeimininkam pridera, Hartfordo "Berželis" — vad. Dalia Dzikienė. Šiandien "Berželi" veda jos pavaduotoja Ramona Liaukutė. Daliai visos grupės šiandien lygios. Kartu su visais džiaugsis pasisekimu ar apgailės nesėkmę. Įvairiaspalvių šviesų pluoštai prabėga puošniais tautiniais rūbais, paglosto veidus, o žiūrovai plėšo salę audringais plojimai. Vyresnieji sustoja už jaunesniųjų, salė nurimsta ir pasigirsta himnų garsai.

Po himnų, jausmingoje invokacijoje klebonas kun. Juozas Matutis prašo Aukščiausiojo palaimos šventei, ir laisvės valandų priartinimo Nemuno žemei. Šventės rengimo komiteto pirm. Alfonsas Dzikas pasveikina šokėjus, vadovus, garbės svečius ir žiūrovus, ir šventę oficialiai atidaro. Perskaitomas JAV prezidento Ronald Reagan sveikinimas. Prezidentas savo ir žmonos vardu sveikina rengėjus ir dalyvius. Už tai jam padėkojama garsiais plojimais. Gubernatoriaus vardu šventę sveikina Orest Dubno. Lietuvos generalinis konsulas Anicetas Simutis savo žodyje didžiuojasi jaunimu dalyvaujančiu bet kurioje tautinių šokių grupėje, sveikina šokių grupių vadovus ir šokėjus, dėkoja jiems už pasišventimą prisimenant mūsų pavergtą tėvynę ir tuo pačiu atkreipiant amerikiečių dėmesį į Lietuvos tragediją. Baigdamas parbrėžia, kad tautiniais rūbais pasipuošusios šokėjos šokėjai atlieka didelę misiją, jie ne tik šoka, bet jie atstovauja ir mūsų tautą. JAV Krašto valdybos pirm. Vytautas Kutkus, pasi-džiaugęs tautinių šokių šokėjų gretų didėjimu, padėkojo LB Hartfordo apylin-

dėka šventė vyksta, ir žiūrovams sausakimšai užpildžiusiems šią salę. Anksčiau raštu šventę sveikino Connecticut gubernatorius William A. O'Neill, PLB Valdybos pirmininkas Vytautas Kamantas, nuoširdus lietuvių bičiulis Hartfordo meras George A. Athanson ir Trinity Kolegijos prezidentas Theodore D. Lockwood. Žodžiu sveikinusieji prisijungė prie kitų garbės svečių, kurių tarpe matėsi JAV LB Tarybos prezidiumo pirm. Vytautas Izbičkas, Kultūros Tarybos pirm. Ingrida Bublienė, Lietuvių Tautinių šokių Festivalių Korporacijos direktorių tarybos pirm. Bronius Juodelis, Lietuvių Tautinių šokių Instituto pirm. Galina Gobenė, prof. Vytautas Marijošius, VI Tautinių šokių šventės šokių programos vedėja Nijolė Pupienė, LB Conn. apygardos valdybos pirm. Albina Lipčienė. Juos pristačius oficialioji šventės dalis baigta.

Šokėjai persigrupuoja ir šokių programą pradeda "Suktiniu". Toliau seka "Sukčius". Po jo aikštėja su pirmuoju šokių "Dyvai" pasirodo vaikų grupės. Šokis palydimas ilgais ilgais plojimais. Seka "Šustas", "Blezingėlė", ir vėl grįžta vaikai su dar niekad niekur nešoktu "Grybs, grybs". Šokis pritaikytas vaikams pagal senovėje žaisto ratelio "Grybs, grybs, baravyks" ritmą. Kompozicija — Jadvygos Matulaitienės, orkestruotė — muz. Jurgio Petkaičio. Aikštėje vėl jaunieji ir studentai su "Oželiu", "Rugučiais" ir "Malūnu". Plojimų įkarštis pasiekia pačias aukštybes. Tik po kelių bandymų pranešėjui pavyksta paskelbti trumpą pertrauką.

Grįžusius salėn žiūrovus laukė maloni staigmena. Už didžios savo gyvenimo dalies pašventimą Tautinių šokių puoselėjimą, jų grožio ir meilės perkėlimą jaunųjų širdin ir ilgametį vadovavimą šokių grupėms, viešai buvo pagerbtos ir praminingais Aldonos Saimininkienės šiaudelių meno paveikslais apdovanotos, Ona Ivaškienė, Kotryna Marijošienė ir Jadvyga Matulaitienė.

Su "Vestuvių polka" pradėta antroji šventės šokių programos dalis. Sekė "Čigonėlis" ir vėl pasirodė visų taip laukiami vaikai. Dabar jie išėjo su "Pas močiutę augau". Po jų studentai ir jaunieji pašoka "Suktutę" ir "Dzūkų polką". Vien tik mergaitės puikiai atlieka "Sadutę". Vėl vaikai. Dabar jau bebandą prilygti studentams, išeina su paskutiniu jų šoku "Kalvelis". Seka "Žiogelis" ir "Suk, suk ratelį". Šokių programa baigta. Šokėjai lengviau atsikvepia, o dar lengviau pasijunta jų vadovai. Iš žiūrovų sukeltos plo-

jimų audros jie sprendžia apie šokių programos pasisekimą. Ilgokai trunka kol LB Hartfordo apyl. pirm. Steponas Zabulis gali tarti padėkos žodį. Jis dėkoja JAV Krašto valdybai ir jos pirmininkui Vytautui Kutkui, Lietuvių Fondo valdybai ir pelno skirstymo komisijai, Lietuvių Tautinių šokių Festivalių Korporacijos tarybos pirm. Broniui Juodeliui, šios šventės rengimo komiteto pirmininkui Alfonsui Dzikui ir jo vadovaujamam komitetui, šokių grupių vadovams, šokių mokytojams, tėvams, šokėjams ir taip gausiai susirinkusiems žiūrovams. Hartfordo apylinkės valdybos vardu Regina Stankaitytė šokių programos vadovei Daliai Dzikienei įteikia A. Saimininkienės paveikslą, vaizduojantį Dalios taip mėgstamą, "Blezingėlę" šokį.

Žiūrovai sustoja. Orkestras pradeda "Lietuva brangi". Tikriausia ši salė dar niekad nėra mačiusi tiek skausmo ir džiaugsmo ašaromis spindinčių akių. Išnešamos vėliavos. Tvirtai rankomis susikibę išžygiuoja vadovai. Paskui juos išeina šokėjai. Skirstosi ir žiūrovai. Salėje lieka, tiek daug jėgų ir širdies šiai šventei paaukojęs komitetas ir jo talkininkai. Nors niekad šventės pasisekimu nesuabejoje, jie tokio pasisekimo nesitikėjo. Štai jie, kuriems turime būti dėkingi už dvasios atgaivą, už pavergtos tėvynės priminimą, už progą mūsų jauniems pasirodyti kas jie yra ir ko jie verti. Alfonsas Dzikas — komiteto pirmininkas, Dalia Dzikienė — Tautinių šokių šventės programos vadovė, Jurgis Petkaitis — Muzikos vadovas, Steponas Zabulis — LB atstovas, Danguolė Banevičienė — sekretorė, Eugenijus Orentas — išdininkas, Regina Stankaitytė — salės tvarkymo koordinatore, Lionginas Kapeckas — spaudos ir radijo informacija (lietuvių kalba), Eugenijus Ziurys — spaudos ir

radijo informacija anglų kalba), Birutė Simanauskaitė-Monaco ir Kristina Monaco — bilietai, dr. Jonas Zdanys, Genutė Zdanienė ir Kazimieras Tijūnėlis — lėšų telkimas, Lionė Simonaitienė, dr. Juozas Stan-kaitis ir Irena Jalinskienė — pirmoji pagalba, Vytenis Nenortas — šokėjų transportacijos ir legalumų vedėjas, Rimvydas Dragūnevičius — svečių transportacija, Zita Dresliuvienė — susipažinimo vakaro komiteto pirm., Ramona Liaukutė ir Linas Banevičius — šokėjų atstovai, Rasa Kapeckienė — šokėjų priėmimo vedėja, Gediminas Liaukus — grafino meno koordinorius, Vytautas Raškevičius — salės apšvietimo ir garso koordinorius, Sigita Banevičiūtė ir Birutė Zabulienė — šventės programos pranešėjos, Vytautas Raškevičius ir Bronė Zdanienė, padėdami Gražinos Aleksandravičienės, Birutės Bernotienės, Angelės Jonynienės ir Aldonos Zdanienės, suredagaavo tikrai puikų šventės leidinį-vadovą. Kaip matome, net ištisos šeimos įsijungė į šventės ruošimo bei pravedimo darbus. Mažoms kolonijoms tai vienintelė išeitis rengiant panašaus masto šventės. Visi jie įdėjo daug darbo, visi jie paliko dalelę savęs, bet nei vienas nesi-skundė, neaimanavo. Sekundei sustokime prie muz. Jurgio Petkaičio. Jis orkestro dirigentas, keturių šokių orkestruotojas ir gaidų perrašinėtojas. To pakaks, kad galėtume suprasti ir pajusti jo įnašą šios šventės pasisekimui. Apie Alfonsą Dziką dar trumpiau. Jis — šios šventės siela.

Tikime, kad su šia švente nesibaigs tautinių šokių švenčių rengimas Rytiniame Pakraštyje, bet taps gražia tradicija.

Šventės leidinį dar galima įsigyti šiuo adresu: A. Dzikas, 43 Mildred Rd., W. Hartford, Ct. 06107. Leidinio kaina su persiuntimu \$2.50.

J. Beniūnas

Paminėta...

(Atkelta iš 3 psl.)

sivėžtas iš Lietuvos ir jo panaikinti nei nuvertinti negalima.

Svarbus lituanistinių mokyklų klausimas ir visuomenės šaltokas atsinešimas. Mokinių skaičiai mažėja ir švietimo Taryba neįstengia sustabdyti, kai lietuviškoji visuomenė lieka abejinga.

Lietuviškos parapijos yra nykimo ženkle, nes jaunosios šeimos, gyvendamos priemiesčiuose lietuviškų pamaldų nelanko. Kunigų vienybė ši tą daro, bet reikia varyti platesnę propagandą už parapijų išlaikymą, nes didžioji lietuvių veikla yra atsirėmusi į parapijas. Kunigų klausimas irgi labai svarbus.

Šie ir kiti klausimai kvaršina galvas ir J. Jurkūno manymu, reikėtų plačiau juos panagrinėti.

Iškeltoms mintims pritarimas buvo didelis ir valdyba paprašyta per vasarą paruošti detalų planą ir pradėti vykdyti.

Susirinkimas buvo gausus, įdomus ir darbingas. Pirmininkauja n t i s Jonas Vedegys padėkojo Jurkūnui už iškeltas mintis ir palinkėjo naujajai valdybai sėkmingai vykdyti.

Laike vaišių ir kavos, susirinkusieji gera valandą pabendravo ir dalinosi įspūdžiais.

11 DIENŲ KELIONĖ SU 6 DIENOM LIETUVOJ

liepos 15-25, rugp. 15-25\$1,249
rugsėjo 1-11\$1,129
rugsėjo 30 — spalio 10\$1,089

Lankoma: Varšuvoj 2 dienos, Vilniuj 6 dienos. Frankfurte 1 diena; miegamieji vagonai traukiniu iki Vilniaus ir iš Vilniaus.

Oro kelionės su Lufthansa iš Bostono, New Yorko ir Philadelphia. Galima prisidėti ir iš kitų miestų. Vietų skaičius ribotas. Dėl smulkesnių informacijų kreiptis:

BALTIC TOURS
8 White Oak Road
Newton, MA 02168
617 969-1190

Daromi giminių išskvietimo dokumentai

KŪRYBA IR MOKSLAS

Astronautų žvilgsnis į žemę

Raymondas A. Aušrotas

Dangaus skliautų pionierius, nuostabusis erdvėlaivis — "COLUMBIA" jau seniai sugrįžo į savo "lizdą", Kennedy Erdvių tyrinėjimo centrą, Floridoje.

Gegužės 15 d. pranešimuose iš Cape Canaveral buvo teigiama, kad "sekančioji erdvėlaivio ekskursija į neapbrėptas erdves, esanti atkelta į ankstyvesnę datą, būtent, į rugsėjo 30 d. Kiti du astronautai Engel ir Truly vyks pasidairyti į žemę iš šimtmylinių aukščių". Ta atkėlimo data rišama su tuo, jog erdvėlaivis beveik visiškai "nenukentėjęs", savo pirmosios kelionės pas išmonėjimą... Tikrai džiugu, kad Amerikos techniškieji-mokslieji siekimai neapauga kerpėmis, bet visą laiką žvelgiama į ateitį, siekiant pasiekti tai, kas dabar dar tebėra tik svajonių pasaulyje.

Suprantama, kad "Aviation Week & Space Technology" savaitraščio redaktoriai nuskubėjo pas iš erdvių tik grįžusius astronautus, John W. Young ir kap. Robert L. Crippen pasirinkti žinių apie tokią istorinę kelionę aplink žemės rutulį.

Buvusio prezidento Johnson vardo Erdvių centre, Texas valstijoje įvykusioje I-je spaudos konferencijoje, kurioje dalyvavo abu minėti astronautai, gausiai susirinkusiems žurnalistams nupasakojo savo įspūdžius ir tai ką akimis matė, stebėdami žemę iš virš 100 mylių aukštumos.

Jie pabrėžė, kad erdvėlaivis visoje kelionėje įrodė, jog skrisdamas 5-2 Mach greičiu (penkeriopus ar dvi-

gubų garso greičiu), jis niekada neparodė jokių nepastovumo žymių. Jis švelniai judėjo beorėje erdvėje, daug švelniau negu kad buvo to iš jo tikėtasi. "Ateityje mes galėsime jį apkrauti didesniais svoriais", aiškino s u s i domėjusiems žurnalistams astronautai.

Čia mano cituojamo savaitraščio redaktoriai domėjosi kaip erdvėlaivis "išlaikė pakilimo ir nusileidimo egzaminus". Kaip skaitytojams galbūt yra žinoma, kad beveik kiekvieno skraidančio aparato veikloje yra du kritiški momentai: tai pakilimas ir nusileidimas. Tas lygiai liečia ir erdvėlaivį Columbia.

Šios pirmosios misijos pilotas kap. Crippen palietė smulkiai erdvėlaivio kilimą į erdves taip ir nusileidimą Edwards Karo aviacijos bazėje, Kalifornijoje. Jis aiškino, apie nusileidimui reikalingą elektros energiją ir su ja galimus sutrikimus. Jo nuomone, astronautų apmokymas šioje plotmėje būsiąs suprantintas, standartizuotas. Tuo būdu būsiančios pašalintos kai kurios problemos, galinčios iškilti skridimo metu.

Jis taip pat prisiminė, kad nuo kuro tanko ar susiformavusieji ledų gabalai, vos po 40 sek. skridimo, pradėjo "šaudyti" į erdvėlaivio langus. Tos atmatos palikusios ryškias žymes ant langų; jos vėliau ištirpusios, nusileidžiant, baisaus karščio veikiamos.

Kaip priekiniai taip ir laivo viršuje esantieji ste-

bėjimo langai yra žymiai didesni už Apollo kapsulėje buvusius. Šie langai suteikė ne tik puikias stebėjimo galimybes, bet astronautus įgailino sekti žemėje esančius orientavimosi taškus.

"Net iš 300 mylių atstumo mudu galėjome vandenynuose lengvai įžiūrėti plaukiančius laivus", aiškino Young.

Gi ypatingą jų dėmesį atkreipė šios žemės paviršiaus vietovės:

Alžiro kopų grandinė, kurių puikios nuotraukos sudarys sąlygas tą sritį studijuojantiems suprasti smėlio veržimasi į derlinguosius plotus;

Amazonijos vandenų baseinas, puikiai nufotografuotas, pagelbės meteorologijos mokslininkams. Virš šios srities buvo stebėti milžiniškų audrų deriniai, kurių niekada žmogus dar nėra savo akimis stebėjęs. Į šį nuostabų gamtos reiškinį juodu žiūrėjo tik iš 150 jūrinių mylių aukščio.

Eleuthera — tai po Karibų jūra pasislėpusių povandeninių uolų (rifų) derinys. Jis glaudžiasi prie Karibų jūroje esančių salų. "Net aukščiausios kokybės foto aparatas su spalvotu filmu dar nepagauna tu spalvų grožio, tai ką gali matyti žmogaus akis", aiškino kap. Crippen.

Himalajų kalnų stereo-grafinės nuotraukos taip pat būsiančios įdomios šios srities žinovams; jiems ten gali būti įdomūs geologiniai deriniai bei ledynų formos.

Arabijos pusiasalio dykumų tuštumos fotografuotos tolimesnėms studijoms. As-

Columbia išsaunama į erdvę.

tronautai pabrėžė, kad juodu yra buvę pirmieji, skridę erdvėlaiviu, ir fotografavę šią žemės sritį.

Teherano miesto nuotraukos: "šio miesto-kalėjimo mudviejų pasirašytą (autografuota) nuotrauką mudu nusiųsime mūsų 52 ten kalintiems amerikiečiams, atsiligyndami už jų visų mums prisiųstą telegramą: "Puikiai įvykdyta!", pareiškė astronautas John W. Young.

Prezidentas R. Reagan, kalbėdamas jungtinėje Kongreso sesijoje pareiškė: "Prieš dvi savaites, bendrai su milijonais šio krašto piliečių, stebėjau šio istoriniu momentu, kai John Young ir Bob Crippen išskrido aplink žemę, pirmąjį tokio pobūdžio kelionę.

Jau prieš šešetą metų mes sustabdėme žmogaus vairuojamus skridimus į erdves, ruošdamiesi šiam naujam, žmogaus genijališkų sugebėjimų, išmėginimui...

Mes iššovėme į erdves 122 pėdų ilgio "shuttle", sveriančią 98 tonų, skriejančią aplink žemę 170 mylių aukštyje. Ir ji nusileido sauso ežero plokštumoje...

Šis skrydis įrodė ne tik mūsų techniškuosius sugebėjimus, bet jis ir vėl pakėlė visos tautos nuotaikas: jis privertė mus svajoti! "Ši respublika yra lyg sapnas", rašė Carl Sandburg. "Nieko mes negalime įvykdyti, jeigu apie tai nesu-

sapnuojame".

Todėl amerikiečiai ir skiriasi nuo kitų. Jie visada siekia aukštesnių tikslų... Kas iš mūsų prieštarautų, kad mes nesame drąsūs, ryžtingi, mėginą negalimus dalykus", kalbėjo Prezidentas visai tautai.

Žinoma, kaip ir dera, gegužės 19 d. ne tik juodu, bet ir kiti astronautai kaip Shepard, Glenn, Armstrong ir dar 35 kiti buvo pakviesti į Baltuosius Rūmus.

Šia proga R. Reagan pabrėžė, kad "tik laisvame pasaulyje yra galimi tokie nuostabūs laimėjimai." Užkabindamas abiem astronautams Distinguished Service Medals, o J. Youngui dar ir Congressional Space Medal of Honor, už dviejų dešimtmečių ir 5-kis skrydžius į erdves, R. Reagan pareiškė, "tik laisvieji gali atsiekti tokius laimėjimus."

Astronautai, atsilygindami prezidentui už suteiktą jiems išskirtinę garbę ir tautinius žyminius, įteikė jam JAV vėliavą, kuri su jais keliavo per erdves.

Dirbantieji mokslinėje ir gynybos srityse gali tikėtis, kad prezidentas visą laiką remis šio krašto pastangas, ne tik žodžiais, bet ir finansiška parama pirmą kartą erdvių užkariavimo baruose.

NEPAMIRŠKITE
ATNAUJINTI
DIRVOS
PRENUMERATĄ

AMBER TRAVEL SERVICE

GREITAS IR ASMENIŠKAS

PATARNAVIMAS

Tvarkome keliones (pavieniam asmeniui ir grupėms) po Ameriką ir į užsienį —

LĖKTUVU - LAIVU - TRAUKINIŲ - AUTOBUSU

Taip pat sutvarkome viešbučių rezervacijas, ir užsakome mašinas nuomavimui.

Dėl informacijų ir rezervacijų, skambinkite ar rašykite:

11745 Southwest Highway
Palos Heights, Illinois 60463

Vida Kriaučeliūnaitė-Jonušienė
Savininkė

Tel. 312-448-7420
312-785-9393

Iš Lietuvos pogrindžio laikraščio 'Vytis' (1980)

Vilnius ir vilniečiai estų disidentų akimis

(8)

Mart Niklus

Anksčiau jau minėjau Vilniaus universiteto 400-ųjų metinių jubiliejų. Jubiliejui buvo labai smarkiai ruošiamasi: universiteto rūmai iš naujo perdažyti, išpuošti, įvykiui pažymėti išleistas net pašto ženklas. Jautėsi, kad šio universiteto, įkurto jau 1579 m. jėzuitų kolegijos pagrindais, istorijos "didieji intelektualai" nepajėgė sufalsikuoti ir iškreipti iki tokio laipsnio, kaip pvz., Tartu universiteto istoriją (įkurtas 1632 m. švedų karaliaus Gustavo II Adolfo ir pavadintas Academia Gustaviana), dėl to šią garbingą šventę dar buvo įmanoma švesti. Tačiau jaučiamos ir valdančiųjų sluoksnių pastangos viską padaryti taip, kad jubiliejinės iškilmės neperžengtų nustatytų ribų, ir, svarbiausia, nebūtų palydimos nacionalinio pasididžiavimo pasireiškimo ("nacionalizmo").

Svarstant nacionalinį klausimą Lietuvoje, kaskart atkreipdavo dėmesį įvairiausi jubiliejai. Vienų tokių sukaktuvių garbei nebuvo išleista spalvotų brošiūrų keliomis kalbomis. Ir pats įvykis gana sielvartinas visoms trimis Pabaltijo tautomis. Kalbama apie 1939 m. rugpiučio 23 dienos Ribentropo-Molotovo liūdnai pagarsėjusio slapto pakto, kuriam ką tik sukako 40 metų, įvykdymą. Artėja dar viena žymi data — 1979 m. gruodžio 21 d. J. V. Stalino gimimo 100-osios metinės. Kaip žinoma, Pabaltijo gyventojų kreipimasis į Tarybų Sąjungos, VFR, VDR ir kitų šalių vyriausybes, taip pat į SNO Generalinį sekretorių K. Valdhaimą, kuriam reikalaujama oficialiai atsisakyti Ribentropo-Molotovo-Hitlerio-Stalino sandėrio ir likviduoti jo padarinius, sukėlė viso pasaulio susidomėjimą. Tarybų Sąjungos oficialieji sluoksniai kol kas tyli dėl šių dviejų "jubiliejų". Estijoje tegalima pastebėti KGB pradėtos operacijos "Rublis", kurios tikslas — pasirašiusių kreipimąsi asmenų ir "nepageidautinų asmenybių" suėmimas ir diskriminavimas, intensifikacija. Kas liečia besiantinantį jubiliejų, tai ir čia piliečiai, nelaukdami direktyvų iš viršaus, pradeda veikti savarankiškai. Man taip ir liko neišskus klausimas dėl Stalino portretų mašinų priekiniuose languose. Manau, kad taip gali "puoštis" tik tie, kurie lig šiol mato jame "visų mokslų korifėjų", "geriausią lietuvių liaudies draugą" ir t.t. ir t.t. Kalbama, kad Gruzijoje Stalino kultas tvirtai

įsigalėjęs, o atvirkštinės reakcijos jokios.

Lietuva — viena iš nedaugelio sąjunginių respublikų, kur veikia visuomeninė grupė, sekanti 1975 m. Helsinkio pasitarimo dėl saugumo ir bendradarbiavimo Europoje Baigiamojo akto nutarimų vykdymą. Sunkus šios grupės narių likimas. Jau buvo minėta, kad V. Petkus bus ilgai kalinamas. Poetas T. Venclova buvo priverstas palikti tėvynę, dabar jis gyvena JAV, kur tęsia savo veiklą, gindamas žmogaus teises, dirbdamas lietuvių liaudies naudai. Kunigas K. Baruckas mirė. Grupės narys E. Finkelšteinas (pagal tautybę žydas), kalbama, pastaruoju metu užsidarė ir rūpinasi daugiausia savo nacionalinio reikalais. Seniausias grupės narys O. Lukauskaitė-Poškienė gyvena Šiaurės lietuviuose, kur ją ir aplankiau. Jos sveikata palaužta kalėjimuose, į lietuvių Helsinkio grupės ateitį ji žiūri pesimistiškai. Tikinau ją, kad dar iki 1980 m. pasitarimo, kuris pratęs Helsinkio darbus Madride, visuomeninės grupės veikloje turi įvykti pozityvūs postūmis, ir žmogaus teisių gynbos bei pilietinių laisvių padėtis Lietuvoje pagerės.

Vilniuje ir kitose Lietuvos vietose kalbėjoms ir religijos klausimais. Pagrindinė Lietuvos religija — katalikybė — neieško kompromisų su valdžia. Veikiančių bažnyčių ir aktyvių lankytojų (tame tarpe ir jaunų), lyginant su Estijos evangelikų liuteronų bažnyčia, yra daug, suformuotas specialus Religijos apsaugos komitetas iš 5 žmonių. Turint omeny visą tai, kas katalikų padaryta šiuolaikinėje Lietuvoje, religinės laisvės čia palyginti gana daug. Tačiau dvasininkijos persekiojimai (mėgimų kaltinimų fabrikavimas ir t.t.) — įprastas reiškinys; neseniai jo auka tapo minėto komiteto narys, aktyvus jaunas Kybartų pa-

rapijos katalikų kunigas S. Tamkevičius.

Viešėdamas Vilniuje, aplankiau ir vieną renginį po atviru dangumi. Jis buvo suruoštas Joninių proga, liepos 23, Kalnų parke. Nepaprastai graži vieta miesto centre, iš čia matomi nauji nutįsė žemuma rajonai. Programos turinys buvo tendencingas, tačiau daugelis dalykų, atliktų žymių Lietuvos chorų ir šokių ansamblių, man patiko. Turint omeny miesto didumą, publikos buvo per mažai, daugelis suolų liko tušti. Ypač piktino milicijos darbuotojų (jų tarpe ir moterų) sujudimas — net ir dabar. Juos išsodino tarp žiūrovų maždaug taip, kaip apsiginklavusius patrulius žymime "Muzikos garsų" filme, atliekant dainą "Edelveisas", be to, ir jų dalyvavimas čia buvo reikalingas tik tiek kiek ir liaudies festivalyje Zolcburge po 1938 m. anšliuso.

Vilniaus priemiestyje (tiksliau viename sostinės rajonų) — Naujojoje Vilniuje — įsikūrė milžiniška psichiatrinė ligoninė su daugybe korpusų ir skyrių. Šį kartą nelankiau jos pacientų. Ir į mokyklinį Vilniaus gyvenimą šį kartą nesigilinau.

Laikas baigti mano kelionių apybraižą arba pasakojimą apie Vilnių ir vilniečius. Be abejo, daug kur jis subjektyvus, išpūdziai išdėstyti fragmentiškai, iš dalies prieštarinčiai, kai kur gal ir klaidingai. Tačiau aš visada stengiausi matyti gyvenimą tokį, koks jis iš tikrųjų yra, ir šito man niekas uždrausti negali. Kaip visada rašiau savo pastabas, remdamasis SNO Visuotinės žmogaus teisių deklaracijos 19 straipsniu, kuris skelbia: "Kiekvienas žmogus turi teisę laisvai mąstyti ir reikšti savo įsitikinimus; ši teisė apima laisvę ieškoti, gauti, ir platinti informaciją bei idėjas bet kuriomis priemonėmis ir nepriklausomai nuo val-

tybinių sienų".

Šįmet turėjau galimybę aplankyti daugelį Lietuvos miestų ir rajonų, daugelyje gražių vietų buvodačiau anksčiau. Todėl tikiuosi, kad kada nors galėsiu parašyti apie lietuvių ir Lietuvą kažką objektyvesnio ir bendresnio, negu ši trumpa apžvalga.

Iš Vilniaus kelias vedė mane į rytus. Apie tai, kas sekė toliau, būtų galima parašyti kitą lyginamąją apybraižą. Pagaliau liepos pabaigoje grįžus namo, paaiškėjo, kad numėčiau porą kilogramų — ir ne dėl "poveikio priemonių", naudojamų politkalinių atžvilgiu, o dėl kaitros, sunkaus багаžo ir t.t.

Lietuvių svetingumas nepakartojamas, ir aš galiu tik dar kartą apgailestauti, kad negaliu išvardinti tų, kurie buvo man tokie geri ir malonūs. Žinoma, kad lietuvių spaudė lenkai, vokiečiai ir kitos tautos. 1979 m. vasarą buvo, tikriausiai, pirmas ir vienintelis Lietuvos istorijoje atvejis, kai jų vietą gana ilgam laiko tarpui užėmė estas. Lietuviai

didvyriškai tai ištvėrė, ir manau, jog nebūsiu paskelbtas "liaudies priešu". Moterys Lietuvoje žavingos, jos man paruošė nemažai malonių siurprizų, iš jų sulaukiau daugybės malonių paslaugų — nors paimk ir išsivežk kurį į Estiją! "Bėda ne bėda, jeigu aplinkui tiek daug gerų žmonių" — čia aš visiškai sutinku su velionu literatūros profesoriumi B. Sruoga. Manau, kad lietuvių tauta nusipelnė geresnės dabarties ir ateities, ir tikiu, kad savo ji pasieks anksčiau, negu estų tauta.

Labai ačiū! Iki pasimatymo!

Mart Niklus

Tartu, 1979 metų ruduo.

Iš estų kalbos vertė M. Liepa.

Red. pastaba: Estų rezistentas Mart Niklus, pasakutiniomis žiniomis, šiais metais KGB buvo areštuotas ir yra kalėjime.

Skaitykit ir platinkit
D I R V A

Puikiausius kailius
Chicagoje rasite pas vienintelį
lietuvių kailininką
Normaną Buršteiną

185 N. WABASH AVE. CHICAGO, ILL. 60601
Tel. krautuvės (312) 263-5826; namų (312) 677-8489.

Viešėdami Chicagoje aplankykite **PARAMA**
MAISTO IR LIKERIŲ KRAUTUVĘ

2534 WEST 69th STREET. Telefonas: RE 7-3332

Savininkai: J. JANUŠAITIS ir J. MAŽEIKA

Čia rasite didžiausią pasirinkimą vietinių ir importuotų likerų
ir kitokių gėrimų, gi delikatesų skyrius stebina savo įvairumu.

Kainos žemos — Pasirinkimas didelis.

APSILANKĘ — ĮSITIKINSITE.

PRO MĖLYNUS AKINIUS

REDAGUOJA OKULISTŲ KOLEGUA

PIRMYN OPTIMIZMO KELIU

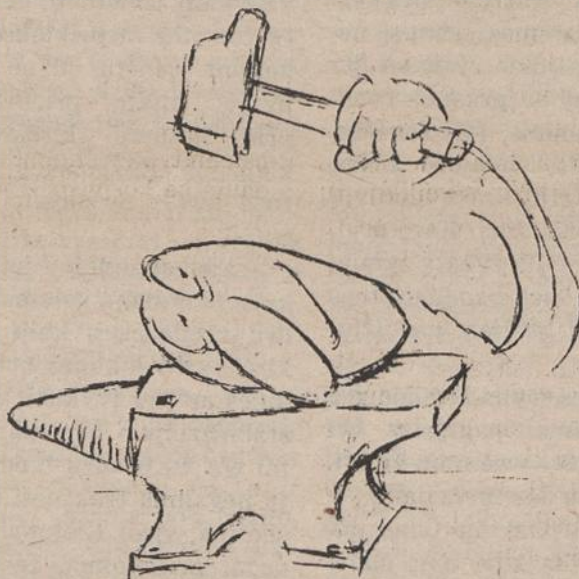
ti įžymūs tautos vyrai irgi buvo barzdoti.

Nesipjaukime savo tarpe ir dėl mišrių šeimų gausėjimo, o pesimizmo valandą plačiau atsiskleiskime istorijos knygą ir nusiraminkime. Juk beveik tik rusės, lenkės, vokietės ir totorės pagimdė mums garsiausius tautos vadus, o austrė — net šventą Kazimierą! Tad patriotinė išeivijos motina, nors jos vyras būtų ir juodukas, vis tiek mums gimdo bent pusę tikro lietuvio.

Nelaikykime nutautėliais tų, kurie jau nekalba lietuviškai. Juk ir nepriklausomoje tėvynėje esame regėję tokių kurčėnėlių, kurie net jokia kalba negalėjo ištarti žodžio, o vis tiek buvo lietuviai.

Na, ar ne šviesiau akyse, šitaip pagalvojus? Tai pirmyn optimizmo keliu ir į tolimesnę ateitį!

KAS KLAUSIA — NEKLYSTA

VEŠ AR NEVEŠ IŠ AMERIKOS Į SIBIRĄ?

Kilus sumanymui steigti vyresnio amžiaus žmonėms "lietuviškas sodybas" ir pradėjus tokius apklausinėti anketomis, kai kurie pensininkai dėl to nepaprastai susirūpino ir net išsigando. Vienas jų mums taip rašo:

"Gerbiame redaktoriai, gelbėkite! Ar jūs žinote, kad kažkokia "Socialistinių reikalų" (taigi komunistų) tarnyba jau surašinėja patriotinius senelius ir žada juos išvežti į kolchozą, kuris vadinsis "Lietuviška sodyba"? Kodėl iki šiol niekas nesikreipė nei į kongresmanus, senatorius ar patį prezidentą, už kurį visi balsavome, kad mus gelbėtų nuo tikros mirties? Gavęs anketą, aš jau antra savaitė negrįžtu namo ir mėtydamas pėdas nakvoju vis pas kitus draugus, kaip ir pirmojo bolševikinio išvežimo metu. Ką man daryti,

nes taip slapstydamasis ilgai gyventi negalėsiu?"

Redakcija: Mielas tautietė! Grįžk namo, užpildyk anketą, išgerk stiklinę karšta arbata atskiesto romo ir gulk į savo lovą. Tik atsakydamas į anketos klausimus, neparašyk, kiek turi pinigų banke ir kokią sumą laikai užgules namie po čiužiniu. Mes garantuojame, kad iki savo natūralios mirties nebūsi prievartai išvežtas nei į "lietuvišką kolchozą" ir nei į Sibirą.

Kodėl tarybinis juokas nejuokina?

"Literatūros ir meno" savaitraštyje Aleksas Baltrūnas, balandžio pirmosios proga pagvildendamas juoko terapinį poveikį, atkreipia dėmesį ir į tarybinį humorą:

"Ir nelengva gi mus prajuokinti! Dramaturgai komediografai sukaite kuria komedijas; humoristai ir

A.

MEDITACIJA PRIEŠ GRĮŽTANT Į TĖVYNĘ

Jeigu kriukiais parlinguosiu
Pro legendų Puniją —
Kaip sutiksi, kuo paguosi,
Perkūnėli Pone?

Išlydėjai, sudundėjai,
Net širdy aidėjo,
Pasiviję girios vėjai
Į ausis kuždėjo.

Prašė toliuos neužmiršti
Verknės upę sraują,
Brolių kančią, priešų nirštį,
Mašalėlio kraują;

Tą lakštučių skardų trelį,
Kurs toks dzūkui savas,
Atgailingą poterėlį,
Mylimą apgavus...

Ir prisiekiau: lai nudobia,
Jei be laisvės grįšias: —
Šiandien saugau gobšio lobį
Maišuose užrišęs...

Troškau kovosna pirmuoju,
Skelbti žygių žinią —
O pasauly reklamuoju
šluotbarzdę ožinę...

Gyvename vertą rimto susirūpinimo laikotarpį. Nors mūsų politiniai prašai pakartotinai skelbia šviesios ateities regėjimus, poetai patriotiniais eilėraščiais ir muzikai trankiais būgnais žadina mūsų narsumą, didingų žygių ryžtą ir stiprina viltį netrukus pasimatyti Vilniuje, — vis tiek mūsų amerikoniškos tremties kelnės jau smunka žemiau pilvo. O tas faktas kelia tik visuotinį nusiminimą.

Tiesa, kai kurie patriotai kartais netyčia susitinka ir pasimato Gedimino kalne, bet tenai tik vienas kito išsigąsta ir dar labiau nuliūdę grįžta namo.

Nepaguodžiantieji pavyzdžiai ir kiti. Štai buvę tvirti ir atlašūs partijų kovotojai iš draugų jubiliejų ir savęs pagerbimų grįžta nuleidę žilas galvas su pavojingai svyruojančiomis jose pažiūromis, ir tik patvaresnės žmonos dar prilaiko juos ant tikro kelio. Be to, nors pensininkų poniutės, prisimindamos didingą praeitį, dar ir riečia savo kuodus į viršų, bet padidėjęs priekinis svoris jau ir jas traukia į žemę. Na, o filosofijos daktarų nuomone neteikia šviesesnių vilčių ir vaikaičiai, nes jų vis daugiau gimsta kumpanosių, ir tai esąs regimas ženklas mūsų tautoje paveldimo pesimizmo.

Bet net ir šią nemalonią tikrovę apčiuopdami, mes

vis dėlto siūlytume nekaptuliuoti ir negrimzti į pragaistingą nusiminimą. Juk nieko mums nėra neįveikiamo! Antai, vysk. Motiejus Valančius iš beviltiškų girtuoklių, pagrasinęs pragaru, prigamins gausybę blaiybės apaštalių, kan. Tomas-Vaižgantas, sujungdamas du paleistuvius, sutvėrė dorą krikščionišką šeimą, o kiek mes patys esame pridirbę iš stambių buržujų komunistų ir atvirkščiai! Tad reikia tik intensyvesnės ir kryptingos veiklos, kad ir pesimistai atbustų iš nusiminimo.

Dėl to mes ragintume paskelbti visų šių metų mūsų kalbų ir darbų šūkį: "Pirmyn optimizmo keliu!"

Užmirškime visa tai, kas mus liūdina, o mąstykite tik apie tai, kas džiugina ir skaidrina išeivijos rytojų.

Pavyzdžiui, jeigu mūsų protėviai nepažuvo baudžiavoje, pasivilgydami bėralinę duoną į samagoną, neabejokime, kad nepažūsime ir mes laisvėje, užsišlakstydami picą konjaku.

Jeigu kaip kartais sakoma, tik Vytauto Didžiojo dvasia laimingai atvedė mus į Ameriką, tai tikėkime, kad ji parves mus ir namo, nes kelią atgal dar geriau žino.

Nesigraukime, o tik džiaukimės, kad mūsų vaikai yra ilgaplaukiai ir ilgabarzdžiai, nes Basanavičius, Kudirka, šliupas, Smetona, Plechavičius ir kone visi ki-

satyrikai — feljetonus, epigramas, humoreskas; dailininkai — karikatūristai — draugiškus ir piktokus šaržus, groteskus, karikatūras... O kas juokiasi? Iš tiesų, kas gi juokiasi?"

Mums atrodo, kad tarybinėje santvarkoje gali juoktis tikrai komunistinio režimo vadai ir jo "įdiegintojai", nes humoras ten yra tik uolus ir nuolankus valdžios tarnas. O kad juoktųsi plačioji visuomenė, juokas turi būti laisvas, be cenzoriaus pagrazinimo ir net aukščiausios valdžios ydų priešas.

Teisybę Baltrūnas sako, kad "drąsieji nebijo juoko". Kadangi mes iki šiol nesame skaitę nė vieno sakinio, kuriuo būtų pasijuokta iš Brežnevo ir kitų Maskvos bei Lietuvos partinių karaliukų, tai reikia manyti, kad jie nėra pakankamai drąsūs, nes iš savęs net švelniausiai pasijuokti neleidžia.

CHICAGO, ILL.

BAISI LAUREATINĖ NELAIMĖ

Kaip žinote, šiemet beveik kas mėnesis spaudoje vis buvo skelbiami nauji įvairių menų laureatai ir jiems dalijamos tūkstantinės. Tie įvykiai labai jaudino čia gyvenantį Anuprą Žibutį, kuris jau seniai rašinėja iš mūsų gyvenimo korespondencijų ir apybraižų, o be to, turi nusitapęs ir daug paveikslų. Didžiai trokšdamas tapti irgi laureatu, jis sudarė iš savo draugų vadinamąją "Visuomenės nuomonės komisiją"

(Nukelta į 8 psl.)

PRO MĖLYNUS AKINIUS...

(Atkelta iš 7 psl.)

ir davė jai iš savo žmonos santaupų išėmęs 10,000 dolerių, kad tą sumą įteiktų jam premijos vardu. Tuo būdu žmogus tikėjosi viešai nusipelnyti dar didesnę garbę už kitus laureatus ir neabejojo, kad visi pinigai grįš į tos pačios šeimos kišenę.

Deja, minėtoji komisija, matydama, kad kandidatas į laureatus yra stiprokai "patalais muštas per galvą", nutarė jo pinigus paaukoti Lietuvių fondui. Tai sužinojęs Anupras Žibutis po komisijos sprendimo naktį pasikorė savo drabužių spintoje, pasikabinęs dviem surištom žmonos kojineis.

Nors šios tragedijos aki-vaizdoje draugai pinigus gražino, bet Anupro žmona vis tiek teko vežti į psichiatrinę "atšaldyti", o "laureato" laidotuvės kaštavo apie 3,000 dolerių.

Kiauliškas patriotizmas

Chicagos užmiestyje nupirktame sklype mes, keturios kultūringos ir visuomenės gerbiamos šeimos, esame pasistatę puikias rezidencijas ir sėkmingai jomis reprezentavome gerą lietuvių vardą dažnai pasikviečiamų amerikiečių tarpe. Bet štai iš kažin kur atsiradęs keistas sakuotnugaris žemaitis prieš tris mėnesius įsigijo mūsų kaimynystėje riogsojusį seną laužą ir jame pradėjo savotišką gyvenimą.

Jis ne tik tai palangėse prisodino bulvių, prisiveisė daugybę vištų ir laiko kieme prie būdos pririštą amžinai lojantį šunį, bet, svarbiausia, pradėjo raugti kopūstus ir buto rūsyje ėmė laikyti net dvi kiaules, kurių viena jau su paršiukais. Tai kai nuo jo pusės papučia vėjas, tada taip baisiai prasmirsta visos mūsų rezidencijos, ir net mes patys, jog negali ne tik svečio pasikviesti, bet ir neišsivėdinti kur nors pasirodyti. O kai mūsų delegacija nuėjo pas tą girios kelmą protestuoti, tai jis net ponias iškeikė atskirų žmogaus kūno dalių pavadinimais, užsiundė šunimi, ir jo boba apliejo mano vyrą pamazgomis.

Lietuvių kalbos vieškeliai ir akligatviai

KIRTIS

Jūratė Statkutė de Rosales

(6)

Jei kalbėdama apie linksniavimą galėjau suminėti aiškiai regimas dvikalbiškumo padarinių tendencijas, tai palietusi išeičių kirčiavimą, pasijutau lyg įžengusi į mišką. Žinia, vieną tokių miškų, kuriame vis daugiau medžių. Kiekvienoje šeimoje, kartais vienos šeimos atskirų narių tarpe užtinku skirtingą kirčiavimo tikslumą ar klaidų išdėstymą.

Po ilgokos painiavos narpiojimo, teko prieiti kelių išvadų: 1) Kirčiavimas yra pastovesnis reiškinys negu pav. linksniavimas. Kirčio sistemos irimas pareikalauja kelių išeičių kartų alternacijų, kai tuo tarpu linksniavimas pradeda irti jau antroje kartoje. Kirčio irimo procesas vyksta keliais tarpsniais; pirmoji karta kirtį išlaiko pastoviai, antroje kartoje kirtis išlieka savo vietoje, bet atsimpa kirčio melodija, intensyvumas, kartais kiekybė. Trečioje kartoje įvyksta kirčio sistemos irimas, neturįs jau jokio ryšio su lietuvių kalbai įprastais fonetikos dėsniais. (Šis fenomenas liečia, savaime aišku, teorinį trijų kartų lietuvių kalbos pažinimą. Kai kuriose šeimose jis vyksta žymiai greičiau, bet suminėti trys tarpsniai vistiek yra įžiūrimi).

Ar šios mano išvados yra pakankamai pagrįstos bei vertingos — ne man žinoti. Abejonių dar turiu daug.

Pati kirčiavimo tema juk yra ne kas kita, kaip sudėtingų plonybių rezgynys. Pasižvalgykime šiek tiek į baltų kalbotyros istoriją. Antai lietuvių kalbos kirčiavimą su kruopščiu dėmesiu tyrė kone visi didieji šio šimtmečio pradžios kalbininkai: Saussure, Meillet, Vaillant, van Wijk, Kurylowicz, Nieminen, Torbioesson, Pedersen ir daug kitų. Lenkė jie žilas galvas ir sėdėjo ištisas naktis bandydami suprasti tą įstabų muzikinių moduliacijų fenomeną, kuris atžymi įvairuojantį ir judrų lietuvių kirčiavimą.

Kiek ginčų sukėlė Europoje mūsų kirčiavimas! Garsųjį Saussure'o dėsnį

Sakykite, ar toks žmogus irgi yra patrioto pavyzdys?

Muziko kaimynas

Redakcija: Tas žemaitis gal jau yra vienintelis visiškai nenutautęs lietuvis Amerikoje. O kiaulių pasitaiko ir rezidencijose, tik šios kvepia odekolonais, ir dėl to niekas neprotestuoja.

aiškinantį lietuvių kirčiavimo dinamiką, vieni mėtė, kiti vėtė, ir visi aptarė, jei jau ne vienaip, tai būtinai kitaip.

Patys lietuviai toje ginčų puotoje mažai dalyvavo: jie per tą laiko tarpą skubiai savo kirčiavimą keitė, lyg norėdami sukurti kas kart daugiau galvosūkių varų mokovams ir rytų Fortunatovams.

Gal todėl, po šios visos painiavos, J. Kazlauskas 1968 metais išleista Lietuvių Kalbos Istorinė Gramatika ir platus skyrius apie kirčiavimą nušvito kaip pirma rimta šviesa tamsaus tunelio gale. Kazlauskas pažvelgė į klausimą lietuvių akimi, smulkiai aptarė ne vien kirčiavimo įvairumus, bet ir kirčiavimo evoliucijos didelių skirtumus įvairiose Lietuvos vietovėse.

A. a. Kazlauskas rašyta kirčiavimo istorija yra tuo įspūdinga, jog ji tiria kiekvieną Lietuvos tarmę beveik kaip savistovų, nuo kitų tarmių nepriklausomą, kalbinį vienetą. Mano manymu, šitaip prieidamas prie lietuvių kirčiavimo klausimo, Kazlauskas pasirodė buvęs absoliučiai teisingas.

Jei dabartinėje Lietuvos kalboje ryškėja keletas bendrų tendencijų, kaip pav. kirčio atitraukimas nuo galūnės ar jau įvykusi kirčio stabilizacija asmenavime, tai net tų bendrų tendencijų negalima traktuoti it visuotiną, visai Lietuvai vienodai pritaikomą, fenomeną. Šis paprastas įvairumo faktas mums nurodo, ant kiek baltų kirčiavimo dinamika yra paremta tarmėse išlikusių kirčio melodijos ilgio, intensyvumo evoliucinių jėgų. Skirtingas kirčiuoto skiemens tarimas nulemia tolimesnę kirčio evoliuciją, kai kirtis pradeda judėti iš vienos žodžio vietos į kitą. Kadangi įvairiose lietuvių kalbos tarmėse kirčiuoti balsiai yra skirtingai tariami, tai ir kirčio dinamikos fenomenai tuo pačiu įvairuoja pagal tarmes.

Kaip šis procesas vyksta išeičioje? Čia gal įdomiausia yra stebėti Argentinos ir Urugvajaus senosios išeičio lietuvių, kurių tarpe lietuvių kalba labai tvirtai išsilaikė antroje kartoje, ir susilpnėjo tik trečios ar ketvirtos kartos bėgyje.

Teko pastebėti, kad tose šeimose, kuriose vaikai palginti gerai kalba lietuviškai, sustoja kirčio dinamikos procesas. Kitaip tariant, tos pačios tarmės vietovėse Lietuvoje šiuo metu kirtis keičiasi, o išeičioje jis

lieka toje žodžio vietoje, kurioje tėvai ar seneliai kirtį išsivežė iš Lietuvos.

Kas keičiasi, tai ne kirčio vieta, o pats kirčio tarimo moduliavimas, kuris įgyja, pav. Argentinoje, vietos ispanų kalbai artimą balsio moduliacijos bruožą. Šis rodos nesvarbus ir nejučiomis įgytas tarimas betgi nule-

mia sekantį etapą. Dar sekancioje kartoje, tose šeimose, kuriose vaikai silpnai kalba lietuviškai, ir net tose, kuriose vaikai kalba laisvai, jau vyksta greitas kirčio naudojimo sistemos irimas, mažai tesutampantis su lietuvių kalbai įprastais kirčio dinamikos dėsniais.

(Bus daugiau)

DETROITO LIETUVIAI

Antanas Grinius

NAUJA LB DETROITO APYLINKĖS VALDYBA

Gegužės 13 d. LB Detroito apylinkės valdyba savo posėdyje pasiskirstė pareigomis taip: Jonas Urbonas — pirmininkas, Liuda Rugienienė — vicepirmininkė ir kultūrinių renginių vadovė, Kęstutis Smalinskas — sekretorius, Algis Bražėnas — išdininkas, Valentina Černiauskienė — švietimo vadovė, Andrius Butkūnas — visuomeninių renginių vadovas, Dalia Stonienė ir Ramunė Mikailienė — narės kultūriniais renginiais, Danguolė Majauskaitė — narė visuomeniniams reikalams. Socialinius reikalus sutiko tvarkyti Danutė Jankienė. Į valdybą dar įeina: Saulius Anužis L. J. Sąjungos Detroito skyriaus pirmininkas ir Vytautas Rugienius — Sporto Sąjungos, Detroito sporto klubo "Kovas" valdybos pirmininkas.

MIRĖ INŽ. A. JAŠKULIS

Gegužės 25 d. savo namuose netikėtai mirė inž. Antanas Jaškulis. Buvo gimęs 1916 m. rugpiučio 19 d. Vaškų kaime, Biržų apskrityje. Amerikoje išgyveno 32 metus. Inžinierijos mokslus baigė Italijoje. Tarnavo Lietuvos kariuomenėje.

Amerikoje gyvendamas dirbo Chrysler bendrovėje kaip braižytojas. Priklausė Lietuvių namų draugijai, Dariaus Girėno klubui ir Balfui.

Gegužės 30 d. palaidotas Mt. Olivet kapinėse. Nuliūdę liko: duktė Nijolė su vyru Algiu Plečkaičiu, dar gyva motina ir sesuo Lietuvoje, kiti giminės, draugai ir pažįstami. Laidotuves tvarkė laidotuvių direktorė Jolanda Zaparackienė.

PILĖNŲ STOVYKLOS ATIDARYMAS

Jūrų šaulių švyturio kuopos stovyklos "Pilėnai" atidarymas įvyko gegužės 31 d. Diena buvo saulėta ir graži, tad privažiavo užtekčiai daug žmonių. Visi gražėjosi baigtu žuvusiems už Lietuvos laisvę paminklu, kuris yra tokios išvaizdos koks buvo Kaune Karo muziejaus sode. Paminklą, pagal paruoštą a. a. Jurgio Baublio projektą, pastatė Mykolas Abarius. Paminkle įmuryti trys akmenys ir gintaro gabalėliai atvežti iš Lietuvos. Paminklo šventinimo iškilmės bus atliktos liepos 5 d. Bus atnašaujamos šv. Mišios ir jose giedos muz. St. Slizio vadovaujamas šv. Antano parapijos bažnytinis choras. Iš vakaro liepos 4 d. ten įvyks banketas su menine dalimi.

TAUPYKITE DABAR

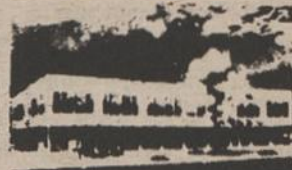
Pas mus. Ne visi tarnautojai yra lietuviai, bet kiekvienam skyriuje galima susikalbėti lietuviškai.

UŽ CERTIFIKATUS MOKAME:
7 1/4% — 6 metų su \$1,000, minimum.
7 1/2% — 4 metų su \$1,000, minimum.
6 3/4% — 30 mėn. su \$1,000, minimum.
6 1/2% — 1 metų su \$1,000, minimum.

VĖLIAVOS DUODAMOS NEMOKAMAI pradėjus naują taupymo sąskaitą. Gausite vieną amerikietišką ir antrą pagal pasirinkimą su stovu. Kitos dovanos duodamos sąskaiton įdėjus atitinkama sumą.

SAVINGS INSURED UP TO \$40,000.00 BY F.S.L.I.

**Saint
Anthony
Savings**

1447 So. 49th Court • Cicero, Illinois 60650
Phone (312) 656-6330

Open Mon., 9-5; Tues., Thurs., Fri., 9-5; Sat., 9-1; Closed Wed.

Juozas Gribauskas, vedėjas

'Ar mums tikrai rūpi, kad Dirva nesibaigtų su mumis?'

Vilties draugijos narių suvažiavime š.m. gegužės 23 d. Detroite, pirmininko dr. Danieliaus Degėsio pranešimas.

Prieš dvejus metus Chicagoje Vilties draugijos suvažiavimo metu buvo išrinkta mūsų dabartinė Vilties draugijos valdyba, kuri buvo sudaryta iš 4 narių gyvenančių Chicagoje ir 3-jų gyvenančių Clevelande. Valdybos pirmininko pareigos buvo patikėtos man. Mūsų valdybai rūpėjo trys Dirvą liečią reikalai, būtent - Dirvos ekonominio užnugario stiprinimas, jos turinys ir jos testinimo išlaikymas.

Dirvos ekonominio užnugario stiprinimas buvo pats aktualiausias mūsų valdybos užmojis.

Mums tik pradėjus darba, 1979 m. viduryje susidūrėme su Dirvos išlaidų augimu. Didėjanti infliacija, didėjančios tiek popieriaus tiek spaustuvių bei pašto išlaidos, didino Dirvos išlaidas. Išlaidos didėjo, bet pajamos neaugo. Tuo metu, nenorėdami kelti prenumeratos, mes bandėme kitus būdus Dirvos pajamų didinimui. Buvo kreiptasi į Vilties draugijos narius bei Dirvos skaitytojus, prašant remti Dirvą aukomis. Dirvos skaitytojai į tai šiltai reagavo ir tokiu būdu 1979 metais sukelti pinigai viršijo 1978 metų pajamas 6 tūkstančiais dolerių.

Praėjusiais, tai yra 1980 metais, Dirvos išlaidos dar daugiau padidėjo, todėl pinigų telkimą reikėjo suaktyvinti. Tam pasitaikė gera proga, būtent, Dirvos 65-rių metų sukaktis. Mes nutarėme šią progą išnaudoti ir plačiai paminėti Dirvos sukaktį didžiosiose lietuvių kolonijose. Mes tikėjome, kad toks minėjimas ne tik kad atžymės Dirvos 65-kių metų sukaktį ir prisidės prie Dirvos išpopuliarinimo, bet taip pat prisidės ir prie jos ekonominio užnugario stiprinimo. Neapsigavome. Praėjusių metų pajamos buvo 12,000 dolerių didesnės negu 1979 metais. Be to, pernai ir Dirvos skaitytojų skaičius šiek tiek paaugo.

Dirvos 65-kių metų sukaktis buvo minima Detroite, Los Angeles, Toronte ir Clevelande. Sukakties minėjimus organizavo Dirvos rėmėjai ir jos bičiuliai: Detroite - Jonas Svoiba, Los Angeles - Jonas Petronis, Toronte - Augustinas Kuolas. Vilties draugijos valdyba ir Dirva reiškia jiems didelę padėką už jų entuziazmą, energiją ir pasišventimą. Padėką priklauso ir dainininkei Vandai Stankienei velti atlikusiai programą minėjimo metu Clevelande. Dėkojame ir Tautinės Sąjungos pirmininkui Antanui Mažeikai, nepatingėjusiam atskristi iš Angelių miesto į Clevelande ruošiamą minėjimą. Padėką ir JAV LB Krašto Valdybos pirm. V. Kutkui dalyvavusiam Dirvos minėjime Clevelande. Padėką taip pat priklauso Aleksui Laikūnui ir Vytautui Gedgaudui

už jų atliktą gražų darbą, išleidžiant Dirvos 65-kių metų istoriją.

Pajamų atžvilgiu 1980-ji metai buvo geri, deja, kylančios Dirvos išlaidos prarijo visas pajamas ir Dirva užbaigė metus su \$1000 nuostoliu. Todėl, praėjusių metų rugsėjo 28 dieną Clevelande įvykusiame valdybos posėdyje buvo nutarta Dirvos prenumeratą pakelti 4 doleriais. Mes tikėjome, kad vien tik prenumeratos pakėlimas padidins Dirvos pajamas apie \$12,000 per metus. Nežiūrint tų numatytų pajamų, visą laiką kylančios kainos verčia mus pagalvoti kaip sudaryti papildomas iplaukas. Tokiom papildomom iplaukom galėtų būti testamentuose įrašomi palikimai mūsų spaudai paremti. Testamentinių palikimų mes esame gavę, bet nedaug. Minėtini: Londone miręs pulkininkas Vi dugiris ir Detroite - Juozas Tamosiūnas. Todėl mes raginame ir prašome asmenis sudarančius testamentus neužmiršti ir Dirvos savo palikimuose. Mūsų dabartinėse sąlygose taip pat būtų pravartu prašyti Vilties draugijos narius padidinti įnašus, verbuoti naujus narius ir steigti Vilties šimtinių būrelius, kurie įsipareigotų pastoviai remti Dirvą.

Antras mums rūpimas klausimas - tai Dirvos turinys. Ne tik nuo redaktoriaus, bet ir nuo bendradarbių priklauso laikraščio turinys. Mums rūpėjo, kad Dirvos bendradarbių kadras nesumažėtų ir Dirvos turinys nenukentėtų. Reikia pripažinti, kad redaktorių Vytautas Gedgaudas sugebėjo nuolatinius bendradarbius išlaikyti ir taip pat keletą naujų pritraukti.

Dirva, būdama tautinės minties laikraštis, suprantamai daugiausiai rūpinasi mūsų tautinėmis aspiracijomis ir Tautinės Sąjungos veikla išeivijoje, bet jai taip pat rūpi ir išeivijos gyvenime atsiradusios

Vilties draugijos suvažiavime kalba valdybos pirm. dr. Danielius Degėsis. Prie stalo sėdi prezidiumo pirmininkai inž. Eugenijus Bartkus ir dr. Povilas Švarcas.

problemos. Dirvoje buvo dėdami diskusinius traipsnius bei talpinami kultūringai parašyti polemikos laišakai pasirašyti autoriaus pilna pavarde. Joje nesimatė asmeninių, anoniminių, pikty ir kiršinančių išpuolių tiek prieš paskirus asmenis, tiek prieš visuomenines grupes. Dirva siekė ir siekia darnaus ir konstruktyvaus darbo tiek Tautinės Sąjungos, tiek lietuviškos visuomenės veikloje. Dirva savo skiltyse bandė būti objektyvi ir stengėsi apjungti plačią lietuviškos visuomenės dalį nesileisdama į kraštutinumus. Nežiūrint šių konstruktyvių pastangų Dirva, lygiai kaip ir kiti lietuviški laikraščiai, susilaukė skundų bei kritikos laiškų iš jos skaitytojų. Vieni iš jų skundėsi, kad Dirva per daug rašo apie ALT-ą ir VLIK-ą, o nemini Bendruomenės; kiti gi skundėsi, kad ji per daug rašo apie Bendruomenę ir Lietuvių Fondą, o nemini ALTo ir VLIKo. Esame gavę ir kitokių laiškų. Čia noriu jus supažindinti su vieno laiško ištrauka, kuris buvo rašytas Clevelando Tėvynės Garsų radijo programos vedėjo, Juozo Stempužio. J. Stempužis yra respectuojamas ne tik lietuvių ir kitų etninių grupių, bet ir

Amerikos valdžios pareigūnų kaip objektyvus ir pozityvus visuomenininkas ir kultūrininkas. Jis rašo: '... Dirvos horizontas išsiplėtė, pajutome laikraščio kryptį ir turinyje stabilumą ir pozityvumą... Turėdamas ilgų metų profesinę patirtį ir gerą estetinę nuovoką, redaktorių išleidžia laikraštį įdomų ir dailų. Galiu nujausti, kad ne visiems bendraminčiams tokia Dirva patinka, bet aš manau, kad platesnis lietuviškas baras labiau patarnauja mūsų egzistencinėms problemoms spręsti ir laisvės dėl Lietuvos darbui konsoliduoti. Būdamas gerai informuotas apie kitų Clevelando tautybių laikraščius galiu teigti, kad iš visų svetimomis kalbomis leidžiamų laikraščių Dirva yra pats įdomiausias ir geriausiai iliustruotas laikraštis. Tik rūpinkitės Dirvai sutelkti daugiau gerų bendradarbių, mokėkite geresnį atlyginimą, išlaikykite tokią dailią laikraščio formą'.

Viltis be Dirvos leidimo atlieka ir kitus spaudos darbus. Praėjusių dviejų metų eigoje buvo atspausdinti ir išleisti šie veikalai: dr. A. Geručio - Petras Klimas (mecenatas dr. V. Bložė), R. Spalio - Sirdis Iš Granito (mecenatas pulkinin-

kas D. Skučas) ir B. Railos stambi knyga Vaivos Rykštė (mecenatai - J. Jurevičius, Lietuvių Fondas ir kt.). Be to buvo atlikti seką spaudos darbai: B. Gedvilienė - Tikrasis Keturakis, B. Augino pozijos rinkinys Giesmės Žydėjimo Metas (mecenatas dr. V. Bložė), R. Spalio - Aukšinio Saulėlydžio Gundymai (Leidėjas Korpl Neo-Lithuania), du numeriai Medicina žurnalo ir Naujosios Vilties vienas leidinys, redaguotas A. Laikūno. Šiuo metu ruošiami spaudai R. Spalio novelės ir Nado Rastenio eilėraščių knyga anglų kalboje.

Taigi, darbo padaryta nemažai. Reikia pastebėti, kad visą spaudos darbą atlieka tik du žmonės, būtent, redaktorių ir rinkėjas. Mūsų rinkimo priemonės yra gana suvartotos. Mes norėtume įsigyti modernesnį rinkimo aparatą, bet gi toksai kaštuoja apie \$18,000, todėl kol kas jo įsigyti negalime. Bet jeigu atsirastų mecenatų, arba koks nors sąjungos skyrius apmokėtų bent dalį sumos - mes būtume labai dėkingi.

Trečias mums rūpimas klausimas - tai Dirvos testinimas. Visiems yra aišku, kad Dirvos testinimui išlaikyti mums reikia lietuviško jaunimo. Reikia jaunų skaitytojų ir jaunų bendradarbių. Šiuos klausimus Vilties draugijos valdyba ne vieną kartą svarstė, bet išvados kaip tą reikalą išspręsti nepadarė. Lietuviškos spaudos testinimo problema yra labai svarbi ne tik mums, bet ir visai mūsų lietuviškai spaudai. Lietuviškos spaudos likimas išeivijoje labai vaizdžiai parodytas Pasaulio Lietuvių metų sausio-vasario mėnesių leidinyje. Pasaulio Lietuvis atspausdino lentelę, kurioje matosi kaip Draugo skaitytojų skaičius per 12-ka metų nukrito nuo 36,000 iki 8,000, o Naujienų - nuo 28,000 iki 2,000. Tame pat straipsnyje minima ir Dirva. Apie ją rašoma šitaip: '... Reikia pastebėti ir nusistebėti, kad pavyzdžiui Dirvos ir Laisvosios Lietuvos tiražai nėra taip drastiškai pasikeitę kaip kitų dviejų laikraščių. Kodėl? Gal didžioji spauda galėtų ko nors išmokti iš mažosios spaudos, kuriai nei Lietuvių Bendruomenė, (Nukelta į 10 psl.)

Algirdas Vaitiekaitis registruoja inž. K. Pocius ir inž. E. Bartkus įgaliojimus Vilties draugijos susirinkime.

'Ar mums tikrai rūpi...'

(Atkelta iš 9 psl.)

nei skautai, nei ateitininkai daug nepadedą, o jų tiražai - kaip matyti iš lentelės - per penkis pastaruosius metus yra net šiek tiek pakilę.

Malonu girdėti, kai kiti tave giria. Deja, mes turime būti realistai. Dirvos testinumas nėra užtikrintas. Išeivijos spaudos krizę pergyvena ne tik lietuviai, bet ir kitos tautybės. Čia pravartu būtų susipažinti su kitų tautybių spaudos Clevelande likimu. Šiuos davinčius, kuriuos jums pateikiu, esu gavęs tame pačiame laiške Vilčiai iš J. Stempužio. Jis rašo: "... Clevelande bene prieš dešimtį metų sustojo ešes lenkų dienraštis Wiadomosci Codzienne. Naujieji lenkų ateiviai, būdami nepatenkinti senosios kartos veikėjų leidžiamu laikraščiu, žadėjo pradėti leisti naują. Iš tų gerų norų niekas neišėjo. Šimtas tūkstančių Clevelando lenkų ir šandien neturi savo vietinio laikraščio, naudojasi susivienijimų leidžiamais mėnesiniais leidiniais.

Prieš penkeris metus čekai uždarė savo dienraštį Novy Svet. Stipri čekų kolonija taip pat nepajėgė atgaivinti savo vietinio laikraščio. Vyresnės kartos žurnalisto Jan Reban pastangomis Clevelando čekai naudojami atskiru lanku New Yorke leidžiamame čekų laikraštyje.

Prieš dvejis metus Clevelande netikėtai mirė vengrų laikraščio Magyar Ujzag redaktorius kunigas Zoltan Kotah. Apie jį buvo susispietę naujieji ateiviai, ypatingai tie, kurie pasiekė Ameriką po tragiško vengrų sukilimo Budapeste 1956 metais. Clevelande yra didžiausia vengrų kolonija, virš šimto tūkstančių. Jų tarpe daug šviesuolių, menininkų ir buvusių aukštųjų valdžios pareigūnų. Deja, po redaktoriaus mirties iki šiol dar neatsirado drąsuolis, kuris pasiimtų redaktoriaus našta...

'Šie pavyzdžiai teparagina mus visus branginti lietuvišką spaudą ir rašto žmones'.

Man dažnai kyla klausimas - reikalui ištikus ateityje - kas gi pavaduos mūsų meškauskus juodvalkius, gedgaudus ir kitus? Todėl mes turime žiūrėti į ateitį dabar ir realiai. Mes turime savęs paklausti - ar mums tikrai rūpi, kad Dirva nesibaigtų su mumis? Jei mums rūpi jos testinumas, tai mes visi turime apgalvoti konkrečius būdus ir priemones kaip tą Dirvos testinumą užtikrinti. Kai kurie mūsų valdybos nariai, būtent J. Jorkūnas, mano, kad reikėtų steigti stipendijas žurnalistiką studijuojantiems lietuviams, juos ipareigojant bendradarbiauti mūsų spaudoje. Sumažinti mes turime. Tačiau, tam reikia ne tik tokių žmonių, bet ir pinigų, kurių mes šiam tikslui dabar dar neturime. Be specialaus fondo tokiam reikalui, šių planų įvykdyti negalime. Atėjo laikas, kad laikraščio bendradarbiai turėtų būti apmokami. Apmokėdami bendradarbiams už jų straipsnius mes galime tikėtis pritraukti

AUSTRALIJOS LIETUVIAI

Antanas Laukaitis

30 METŲ ADELAIDĖS RAMOVĖI

1951-aisiais metais Adelaidėje gyvenę tuo laikų virš 40 buvusių Lietuvos kariuomenės karininkų, nutarė įsteigti Lietuvos Kariuomenės Atsargos karininkų Savivalpos Draugiją. Vėliau, Amerikoje susiorganizavus LKVS "Ramovės" centrui, ši draugija persiorganizavo į Adelaidės Ramovės skyrių. Pati pradžia buvo labai gyva ir darbinga, plačiai reiškiantis visuomenėje ir visame lietuviškame gyvenime. Vėliau darbas ir entuziazmas smarkiai sulėtėjo, kol ir vėl į valdybą buvo išrinkta veilūs ir darbingi vyrai. Buvo savo sidabrinio jubiliejaus proga išleista prie bendruomenės laikraščio "Mūsų Pastogės" specialus jubiliejinis leidinys. Kiekvienais metais šis skyrius rengia Dariaus Girėno minėjimus, per tautinės šventės visuomet jie iškilmingai užbaigia vėliavų nuleidimu prie ramovėnų pastatyto paminklo Lietuvių Namų sodelyje. Jie labai dosniai remia lietuvišką spaudą, jaunimo organizacijas, mokyklas ir savo chorą. Šiuo metu Adelaidės skyriui priklauso virš šimto narių, kurių tarpe yra ir jaunesnių žmonių, Lietuvos kariuomenės net nemačiusių. Paskutiniosios Lietuvių Dienų šventės metu buvo bendras visų Australijos lietuvių ramovėnų suvažiavimas, kurio metu buvo aptarta ateities veikla ir būsimieji darbai. Šiuo metu Adelaidės Ramovės skyriaus valdybą sudaro: V. Vosylis — pirm., V. Žukelis, J. Bačiulis, J. Janulis ir J. Norkūnas.

SŪKURIO GRAŽI VEIKLA

Ilgametė Sydnėjaus įvairių grupių mokytoja ir vadovė Marina Cox, prieš porą metų nutarė visas savo jėgas ir darbą skirti mūsų patiemis jauniausiems tautinių šokių šokėjams. Šandien šio didelio darbo vaisiai matosi Sydnėje labai aiškiai. Ir ši jaunųjų šokėjų grupė jau galima laikyti ne tik mažu vienetu, bet gal ir jaunųjų šokėjų ansambliu, nes čia jau yra virš 60 jaunųjų šokėjų.

daugiau naujų jėgų į spaudos darbą.

Užbaigdamas savo pranešimą noriu padėkoti visiems jums, kurie rėmėte mūsų pastangas tiek pinigais, tiek savo darbu. Mes tikimės, kad jūs ir toliau tas pastangas remsite. Ta pačia proga dėkoju Vilties draugijos valdybos nariams, kurie taip gražiai ir darniai dirbo šios valdybos kadencijos metu.

Gegužės 9 dieną Sūkurys turėjo savąjį šių metų koncertą, kur be paskirų grupių pasirodymų ir entuziastingai sušoktų šokių, programoje pasirodė ir mergaičių choras, sudainuodamas kelias dainas, individualūs šokiai ir naujųjų E. Barilos ir T. Pullinen gražūs pasirodymai, kas visą koncertą labai pajvairino ir šiam vienetui davė jaunųjų ansamblio antspalvį. Koncerto gražų scenos apšvietimą tvarkė A. Dudaitis, garsus — K. Ankus, kai pačią koncerto salę labai gražiai dekoravo jaunųjų šokėjų tėvai. Šiam išpūdingam koncertui pasibaigus, jaunuosius ir vadovę M. Cox sveikino LB Sydnėjaus pirmininkas dr. A. Mauragis.

GARSEJANTI LIETUVAITĖ

Melbourne ir visoje Australijoje lietuviai labai gerai pažįsta Vincą ir ypatingai Alisą Baltrukonienę, kuri ne tik vietinėje lietuvių veikloje, bet taip pat ir mūsų lietuviškoje spaudoje, yra labai aktyvi. Augindami dukrą Sabina, jie išleido ją į mokslus ir ji baigė Melbourne Rusden mokytojų koledžą, įsigydama Diploma ir vėliau Bachelor of Education laipsnius su specialybėmis dramoje, televizijoje ir filmose, ką jina dar atskirai studijavo. Kurį laiką ji mokytojavo gimnazijoje, vėliau pereidama į švietimo ministerijos specialų departamentą, kur ji pradėjo dirbti mokslinių filmų skyriuje. Ji pradėjo režisuoti ir statyti paskiras mokslines filmas, kurios buvo rodomos mokyklose ir televizijoje. Tačiau dabar ji iškilo su savo naujausia per televiziją rodoma filma "Public Lives", kur ekrane didelėmis raidėmis buvo įrašas "Director Sabina Baltrukonis". Šioje, gerai pastatytoje filmoje, dalyvavo švietimo ir dar du kiti ministeriai, parodant jų dar-

SKAITYK — PLATINK — REMK "SPEAK UP" — G. Urbono leidžiamą prieškomunistinį, 24 psl. mėnesinį laikraštį anglų kalba. Metinė prenumerata tik \$10.00. Be politinių straipsnių laikraštyje rasite daug medžiagos apie religiją, švietimą, ekonomiką, finansus ir pan. Apie šį tarptautinį kovos laikraštį labai palankiai yra pasisakę: "The Toronto Sun" Toronto, "The Spotlight" Washington, D. C., "Opinii" Paris, "The Catholic Register" Toronto, "Christian Anti-Communism Crusade" Long Beach, Ca., "The National Educator", Fullerton, Ca., "Baltic News" Tasmania, "News Digest International" Australija, prof. E. Waldman The University of Calgary, prof. D. Tomlinson The University of Alberta, Mrs. H. Gauvreaux "Lincoln Renaissance", World Anti-Communist League, Canadians for Responsible Government, Ottawa, Radijo stotys "The Clarion Call" National City, Ca. ir visa eilė lietuviškų ir nelietuviškų informacinių vienetų, bei asmenų. Susipažinimui siunčiame vieną kopją veltui: "Speak Up", P. O. Box 272, St. "B", Toronto, Ont. M5T 2W2, Canada.

PHILADELPHIA

BIRŽELIO ĮVYKIŲ MINĖJIMAS

Keturiasdešimt metų sukakties nuo 1941 metų birželio mėnesio baisiųjų trėmimų ir tautos ryžtingo sukilimo minėjimas Philadelphiaje įvyks š. m. birželio mėn. 20-21 dienomis.

Philadelphijos ir Pietinės New Jersey LB apylinkėms glaudžiai bendradarbiaujant su Lietuvių Jaunimo Sąjungos centro valdyba, minėjimas prasidės šeštadienį, birželio 20 d. 3:30 val. Lietuvių Namuose simpoziumu, rengiamu Jaunimo sąjungos. Simpoziumo tema: 1941 metais, dabartis ir ateitis. Simpoziume dalyvaus žurn. J. Kojelis, vyr. skautininkas V. Vidugiris, Vikt. Nakas, L. Kojelis, A. Gečytė, V. Volertas, V. Maciūnas ir kt. Simpoziumas baigsis Lietuvos partizano pagerbimu dainos ir dailiojo žodžio pyne.

Sekmadienį minėjimas prasidės pamaldomis šv.

bus ir gyvenimą. Premjerai atžymėti, parlamento rūmuose buvo suruoštas gražus priėmimas ir jame dalyvavo daug įžymių kvietinių svečių, iškilmingai pristatant ir filmo direktorę Sabina.

Andriejaus bažnyčioje, po kurių tos parapijos salėje įvyks diena pritaikyta minėjimas, kurio turinio sudarymas, vykdamas glaudų tarpusavio abiejų LB apylinkių bendradarbiavimą, pavestas Pietinės New Jersey LB apylinkei. Minėjime L. Kojelis susumuos Jaunimo simpoziumo išvadą, o V. Vidugiris pasakys pagrindinę kalbą. Į minėjimą su eiliuotu žodžiu įsijungs R. Česonienė ir M. Raugienė, o dainavimu programą pajvairins sol. O. Šalčiūnienė. (rgs)

Nursing

DIRECTOR OF NURSING

AMERICAN MEDICAL NURSING CENTERS, INC., a new 120-bed skilled nursing facility in Dresher, Pa., is offering an exciting career challenge. The Director of Nursing is responsible for the planning, organization, control, utilization and evaluation of the nursing service facilities.

Applicants must have supervisory and/or management experience in long-term care. Salary is negotiable. Benefits include hospital, major medical, dental plan, 10-days vacation, 9 holidays, and 12 sick days.

To apply, contact: Richard Shank, RN, NHA, American Medical Nursing Centers, Inc., 1390 Campbell Hill Road, Dresher, Pa. 19025. Phone number: (215) 641-1710

AMERICAN MEDICAL NURSING CENTERS, INC.

Equal Opportunity Employer M F

WANTED 1ST CLASS TOOL MAKERS

Must be able to set up work from blue prints & close tolerance. Experience tool maker, must be capable of doing very fancy contour surface grinding with 8 to 10 years of experience. Opportunity for advancement to supervision and/or management. Excellent wage and fringe package, will help defray moving expense. Contact: W. CORNELL, PIVOT PUNCH CORP., 6550 Campbell Blvd., Lockport, N. Y. 14094 (716) 625-8000 (24-25)

amber studios, inc.

505 East 185 Street,
Euclid, Ohio 44119
Tel. 531-3500

Pas mus rasite didelį pasirinkimą meno išdirbinių (keramikos ir skulptūros), žinomų menininkų paveikslų, foto darbų, meno reikmenų ir gintaro papuošalų. Didelis paveikslų ir foto rėmų pasirinkimas ir jų įrėmavimas, bus atliktas pagal jūsų pageidavimus.

Jaunimo meno pamokos (nuo 8-12 metų) su Nijole Palubinskiene trečiadieniais nuo 1:30-2:30 val. po pietų. Prasideda nuo birželio 17 d.

Suaugusiems audimo pamokos su Birute Kasparavičiene nuo liepos 1 d. vakarais. Registracija vyksta dabar.

Studija dabar atidaryta sekmadieniais po mišių nuo 11:30-2:00 po pietų.

Rimas Laniauskas, prezidentas

D. BRITANIJOS LIETUVIŲ SAJUNGOS 1981 M. SUVAŽIAVIMAS

1981 m. balandžio 4-5 d. Londone vykusį D. Britanijos Lietuvių Sąjungos metinį 33-tąjį suvažiavimą turėtume jau pamiršti. Tačiau lietuviai, kurie dalyvavo jame, taip greit jo nepamirš, išpūdžiai dar ilgai išsilauks, laiko vėjas jo pelenų nepajėgs išnešioti į nežinią. Atrodo, kad jis bus ilgai prisimenamas ir komentuojamas.

Pirmoji suvažiavimo diena prasidėjo įtemptai. Galima buvo jausti, kad kažkas bus. O neramus DBLS pirmininkas Z. Juras teigė, kad suvažiavimas bus entuziastiškas! Kandidatai į prezidiumą taip pat sunkiai buvo surasti. Kai atsisakė M. Bajorinas ir kiti, išrinktas buvo DBLS centro valdybos narys ir Lietuvių Namų direktorius Rimantas Šova. Matyt, ir suvažiavimo pirmininkas jaudinosi, nes užmiršo, kad čia pat priekinėje eilėje sėdi Lietuvos atstovas V. Balickas, kuris kiekviename suvažiavime pasako sveikinamąją kalbą. Susigriebęs R. Šova atsiprašė, ir Atstovas pasakė mums jautrią kalbą.

Pranešimai

DBLS pirm. Z. Juro pranešimas buvo iš anksto atspausdintas "Europos Lietuvoje". Suvažiavime jis dar priminė, kad a. a. V. Zdanavičiaus biblioteka palikta Lietuvių Namams. Kadangi prieš suvažiavimą buvo taip pat laikraštyje išspausdinta didesnė Stoke-on-Trento rezoliucija su keliais reikalavimais ir pageidavimais, tai pirmininkas prabėgomis sustojo ties ja, tvirtindamas, kad esą tokių profesionalų, kurie sujunda ir pradeda rašyti rezoliucijas. Tokį priekaištą padaręs, jis sustojo ties vienu tos rezoliucijos punktu: ties reikalavimu, kad DBLS ir Lietuvių Namų Bendrovė, kurios dabar turi bendrą valdybą, būtų atskirtos ir rinktųsi atskiras valdybas. Z. Juras pasakė, kad jos negali būti atskirtos.

Politinės veiklos pranešime Z. Juras prisiminė ir Vidurio Europos federalistus, kuriuose centro valdybos nariai dalyvauja daugiau kaip 30 metų, atstovaudami DBLS. 1980 m. balandžio mėn. K. Barėnas "Europos Lietuvoje" supažindino skaitytojus su tų federalistų prolenkiška ideologija, dėl to Z. Juras viso Sąjungos vardu "Akiračiuose" išspausdintame pareiškime išvadino jį šmeižiku, vienybės ardytoju ir maždaug Maskvos tarnu. Barėnas dėl to nepelnyto užsipuolimo pasitraukė iš Europos Lietuvos redaktoriaus pareigų ir atsisakė kitu ligi šiol

STASYS KASPARAS

DBLS-LNB rėmuose vykdytų darbų (vadovavo Nidos Knygų Klubui, ruošdavo 23 metus sieninius kalendorius su pasiskaitymais, išėivijos rašytojų "Pradagių" almanachus ir kitokius darbus). Dabar kalbėdamas apie federalistus, Z. Juras pasakė, kad federalistai nenori pūsti, ir jis negalės iškelti. Be to, jis pabrėžė, kad turim atsiminti, kas nusprendžia, su kuo palaikyti ryšius ar santykius. Viskas gerai, kol neužkliūna žodis lenkai. Lenkai yra naudingi. Popiežius pasveikina lietuviškai. O lenkas lietuviams yra lyg koks keiksmazodis, tuoj jis lenkų simpatikas, parsišavėlis. Jam tai esą nesuprantama.

DBLS Tarybos pirm. E. Šova iškėlė labai rimtą klausimą. Jis kalbėjo apie suvaržytą Tarybos vaidmenį. Taryba, sakė jis, nieko negalinti padaryti, kai DBLS centro valdyba prasilenkia su įstatais. Pavyzdžiui, nuverčia "Europos Lietuvos" redaktorių, kviečia, ką nori (dabar "Europos Lietuvį" redaguoja J. Vilčinskas, padedamas M. Bajorino ir V. Kerio), keičia "Europos Lietuvos" antraštę. Taryba prašo suvažiavimą įgalinti ją teisėtai ir efektingai reaguoti į tokius dalykus. O prireikus Tarybai turi būti leista šaukti posėdžius su Centro valdyba ir net suvažiavimus.

Savo pranešime Birminghamo atstovas Bukauskas klausė Centro valdybą, kad gal ji esanti pavargusi ir nori poilsio. Mes, sakė atstovas, norime pakeisti valdybą, nes ji nesirūpina skyriais, neatsako į jų laiškus, nėra jokio ryšio tarp skyrių ir Centro valdybos. Derby atstovas V. Junokas kalbėjo apie princo Čarlio susitikimą su lietuviais ir apie jo sužadėtinę Dianą, kuriai, jei bus galima, būtų gera padovanoti lietuviškus tautinius rūbus, kuriuos galės išausti ir pasiūti A. Tamošaitienė. Jei reikalas būtų, tai jis prašysias visų lietuvių pagalbos. Be to, prisiminė, kad Centro valdyba buvo prašyta talkininkauti ruošiant lietuvių parodą Derbyje, bet beveik nieko negautą paramos ir nesusilaikta pagalbos, net ekskursija iš Londono nebuvo suorganizuota. Nottinghamo atstovas K. Bivainis iškėlė idėją mintį, kad ten, kur yra klubai, DBLS skyriai maži būna. Nottinghamo, sako, mes turėjome daug įvairių politinių partijų, bet jos išnyko, užtat turime didesnį įskyrių.

Inžinierių ir architektų

skyriaus vardu kalbėjo DBLS centro valdybos narys ir centrinio skyriaus atstovas K. Tamošiūnas. Jo kalba buvo politinė. Nors prezidiumo pirm. R. Šovos ir buvo perspėtas baigti, bet jis nepaisė ir kalbos nenutraukė. O sakė, kad nesvarbu, kokiai politinei partijai priklausai. Sakė, kad buvo keletas kontroversinių straipsnių. Praeityje buvo atstovaujama ideologinei artimai partijai ar toms, kurios turėjo bendrus tikslus. Ir tie žmonės pasitraukė. (Kokie žmonės pasitraukė, jis nepasakė). Toliau jis sakė: prisidėkime prie vienybės, tik šiuo keliu eidami laimėsime. Taip pat pranešė, kad "dar kelios valstybės prisidėjo prie federalistų, o mes pasitraukdami paliksime juodą dėmę".

Daryda m a s Vidurinės Anglijos Lietuvos Centro pirkimo komisijos pranešimą, E. Šova sakė, kad dirbta daug, bet Centras nenupirktas. S. Kuzminskas po to pranešimo pareiškė, kad komisija, galima sakyti, neatliko savo darbo, todėl dabar negali pateikti jokių duomenų. Labai apgailėtina.

Pranešimus darė ir kiti DBLS Centro valdybos nariai ir komisijos. Jie buvo ištęsti ir vien rutinos dalykas. Daug kartų buvo prašyta tuos pranešimus spausdinti laikraštyje. Deja, taip nebuvo padaryta.

Suvažiavimas išsako savo nepasitenkinimą

Po pranešimų štai atstojas Ročdalės DBLS skyriaus pirmininkas ir atstovas D. Banaitis. Savo kalbą jis pradėjo sakydamas, kad DBLS Centro valdybos pirmininkas Z. Juras nesiteikė atskleisti visa ko. Jis nepaminėjo, kodėl redaktorius (Barėnas) paliko laikraštį. Mieli ponai atstovai, sakė, tas žmogus yra visą gyvenimą čia dirbęs lietuvybei Sąjungos vardu. Kodėl jis taip darė? Ar todėl, kad buvo Maskvos tarnas ir skaldytojas? Antras dalykas, mes, suvažiavimas, esame aukščiausias organas. Mūsų nutarimu prie "Europos Lietuvos" antraštės buvo spausdinamas žemėlapis. O dabar štai ėmė ir pakeitė, nė suvažiavimo nelaukė. Centro valdyba, jeigu jūs esate tokie, tai paprašyčiau atsistatydinti, nenoriu dirbti su jumis. Jei patys nesusiprasite atsistatydinti, tai siūlyčiau pareikšti nepasitenkinimą. D. Banaitis sėdasi į kėdę. Po jo pakilo Manchesterio atstovas V. Kupstys. Jis pareiškė, kad pritariąs Banaičio žodžiams. Banaitis teisingas dėl Barėno. O dėl žemėlapio prie

"Europos Lietuvos" antraštės, tai, sako, atėjo redakcinė kolegija ir nieko nesiklaususi savo tvarką padarė. (Dr. S. Kuzminskas bene 3 metus įrodinėjo suvažiavimams to žemėlapio idėją, o J. Vilčinskas, perėmęs redagavimą, pats vienas panaikino demokratišką 1978 m. (1980 m. vėl pakartotas) suvažiavimo nutarimą, iš pat pirmos savaitės pakeisdamas "Europos Lietuvos" antraštę, pats sugalvodamas naują "Lietuvos vėliavą").

Dar žodžio paprašo D. Banaitis ir sako, kad Barėnas "Europos Lietuvoje" neprasilenkė su tiesa dėl federalistų. Jūs ten ponai Vilčinskai, Juras, Tamošiūnas prezidentais tituluojatės pas federalistus, o kodėl jūs čia tokie kuklūs? Dar ne viskas. Štai čia prašau pažiūrėti, p. Vilčinskai, tamsta parašai ("E. L." Nr. 10), kad federalistų žurnalas "European Press" daugiau nebeišeina, nes 1979 m. jo redaktorius mirė. O, štai, tamsta, 1980 m. Winter (žiemos) numeris. Ir jis parodė suvažiavimui tą jau mirusio lenko federalisto 1980 m. suredaguotą žurnalą. D. Banaitis net pajukavo. Sako, ar šv. Petras išleido jį suredaguoti?

Buvęs ilgametis Centro valdybos narys ir Lietuvių Namų sekr. A. Pranskūnas pareiškė, kad jei Barėnas parašė apie federalistus ir pareiškė savo nuomonę, tai nėra joks nusikaltimas. Jis nėra prasilenkęs su tiesa. Jeigu kam nors buvo patekę į rankas federalistų žurnalo "European Press" numeris, tai tas negalėjo nepastebėti net 3 DBLS Centro veikėjų pavardžių: Vilčinsko, Juro ir Tamošiūno. Sakykime, kad reikėjo išsiaiškinti, bet vis dėlto Jurui nereikėjo rašyti į "Akiračius" ir negražiai apkaltinti Barėną, kad jis ardo visos Sąjungos vardu. Kas jums, Centro valdybos ponai, davė mandatą taip padaryti? Jeigu Centro valdyba ir atstovai, visas suvažiavimas galvotų, kad Barėnas ardo vienybę ir yra Maskvos tarnas, tai prie jo pavardės pridėkite ir Pranskūno pavardę. O kad neiklimptumėm į didesnį dumblyną, tai siūlyčiau rezoliuciją. Čia jis išsitraukė iš kišenės lapelį ir paskaitė savo siūlomą rezoliuciją, kuri buvo priimta rytojaus dieną. O Centro valdyba, dar sakė A. Pranskūnas, visi tikėkimės, turės pakankamai pietietinės drąsos ir atitinkamai pasielgs dėl Barėno.

DBLS pirm. Z. Juras po to šitaip pasakė: "Iš tikrųjų istorija iš naujo!

Banaitis tokį kvailą įžaidimą padarė. Aš buvau Barėną prikalbėjęs redaguoti, spaudimo jam nedariau, nei trukdymo. Jis turėjo laisvas rankas. Aš myliu Barėną.

Aš su juo kalbuos. O aš nedalyvaučiau niekada prolenkiškoje veikloje. Kai mažas buvau, pats dainavau: sėdi lenkas ant kalniuko, žiba akys kaip velniuko".

Lietuvių N. B-vės pirm. J. Alkis sako, kad kaltina mus visus (?) dalyvavus federalistuose. 30 metų mes ten esame ir dalyvavome. Labai skaudus kaltinimas. Aš myliu Barėną kaip savo tėvą. DBLS dalyvauja labai seniai tenai. Atrodo, kad Centro valdyba padarė nepaprastą klaidą. Kodėl Prankūnas tylėjo apie federalistus? Šitie dalykai pakens reikalams. Mes informavome apie juos kas metai.

A. Pranskūnas jam atsaako, kai jis buvęs Centro valdyboje, tuo metu pirminku buvęs Vilčinskas, kuris niekada nekalbėjo apie federalistus. Barėno straipsnis buvo Pranskūnui staigmena.

J. Vilčinsko kalba buvo trumpa. Jis siūlė paskaityti Varkalos straipsnį, kuriame jis rašo, kad Lietuvos Ministeris B. K. Balutis prieš 30 metų sakęs, jog reikia būti savo krašto ambasadoriais ir reikia dalyvauti su visais ir visur. (Čia J. Vilčinskas "užmiršo" savo tvirtinimus, rašytus prieš 30 metų prof. S. Kairiui dėl federalitų, kur sakė, kad tai lenkų organizacija, o Pasivertinymė yra lietuvių perspėjusi. Taip pat jis užmiršo ir prof. S. Kairio atsakymą. "Europos Lietuvis 1981 m. Nr. 9).

Dr. S. Kuzminskas sakė, kad galima parodyti silpnybių ir padaryti klaidų. Ir jūs suklydote, pone Vilčinskai, ir visa valdyba suklydo. Jūs sakote, kad nuolat informavote, pone Vilčinskai. Aš nepraleidau nė vieno suvažiavimo per 33 metus, be vieno, bet negirdėjau jokio politinio pranešimo apie federalistų veikimą. Neginkite jų, nes nieko negirdėjome. Neginkite tų federalistų, mes matėme jų spaudą. Bet jau čia kyla jausminiai pasisakymai, niekas nenori prisipažinti, kad niekad neinformavo apie jų veiklą. O dabar dalykas išėjo į viešumą, ir Juro laiškas padarė bombos sprogiumą. Ponas Jurai, laiškas gali turėti 200 įvairių variantų, o tamstos laiškas "Akiračiuose" yra paskutinis. Mes gi kalbam apie Barėną, taip. Barėnas yra lietuvių rašytojas, kultūros kūrėjas, mes didesnio čia neturime. Juo didžiuojasi visa literatūra. Jis buvo vienintelis žmogus, kuris stūmė kultūros vagą labai sunkiomis sąlygomis. O jūs paskaitykite tą "Akiračių" laišką. Atsitiko nelaimė, ponai, tas didelis žmogus apšauktas lietuvių skaldytoju. Jūs suskaldėte visuomenę, ponas Vilčinskai, su tais savo fe-

(Nukelta į 12 ps.)

BOSTONO LIETUVIAI

BAIGĖ MOKSLO METUS

Bostono lietuvių šeštadieninė mokykla veikia jau virš 30 metų. Anais "geraisiais" laikais aukščiausias mokinių skaičius būdavo apie 180. Metams bėgant ir prieaugliui didėjant, kažin kodėl mokinių skaičius mažėja. Šiais metais mokykla lankė tik 64 mokiniai. Yra ir visai nemokančių lietuviškai klasė. Be to, šiais metais nebebuvo vaikų darželio ir 1-mo skyriaus.

Mokyklos vedėju jau daug metų yra rašytojas Antanas Gustaitis. Viso mokykloje dirbo 12 mokytojų.

Mokyklos užbaigimo išleistuvės prasidėjo birželio 7 d. šv. mišiomis šv. Petro lietuvių parapijos bažnyčioje. Po mišių salėje po bažnyčia buvo atestatų įteikimas abiturientams ir kita programa. Kleb. kun. Albertas Kontautas sukalbėjo invokaciją. Mokyklos vedėjas Gustaitis savo žodyje peržvelgė mokyklos darbą, jo svarbą ir vargus. Esą labai daug patarimų mokykloms ir mokytojams, bet tie patarimai jau pasenę ir visiems senai žinomi. Jokios naujesnės vilties, kuri padėtų sustiprinti mokyklos padėtį ir padaugintų mokinių skaičių nesimato.

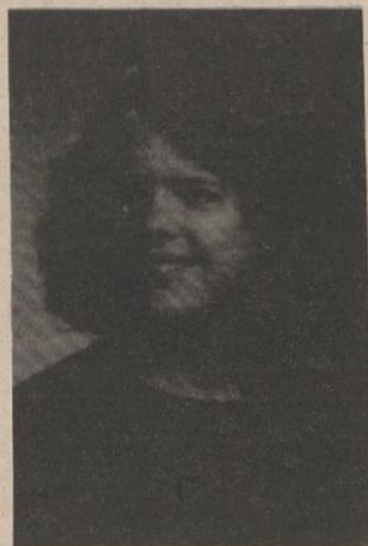
Šiais metais mokyklą baigė 5 mokiniai: Rasa Čepaitė, Dalia Ivaškaitė, Vytautas Jurgėla, Ričardas Lizdenis ir Povilas Štuopis. Vedėjas Gustaitis įteikė abiturientam brandos atestatus. Rasa Čepaitė abiturientų vardu padėkojo mokyklos vedėjui, mokytojams už jų didelį pasišventimą juos mokinant, o taip pat padėkojo ir tėvams, kad juos leido į šią mokyklą.

Geriausiai baigusiam šiais metais šią mokyklą Vytautui Jurgėlai buvo įteikta piniginė dovana iš a. a. Algio Makaičio fondo, kuris buvo šios mokyklos mokytojas. Algio našlė įsteigė specialų fondą mirusio vyro vardu ir kiekvienais metais iš to fondo procentų geriausiai bai-

gusiam šią mokyklą įteikiamą pinigine dovana, kuri šiais metais teko V. Jurgėlai.

Užsibaigus iškilmingai programai, mokytojai ir abiturientai buvo pakviesti į mokyklą. Dalios ir adv. R. Ivaškų namus vaišėms. Čia buvo įteikta dovana mok. vedėjui Gustaičiui, o poniai Gustatienei gėlių puokštė. Čia buvo praleista keletas gražių valandų.

BAIGĖ HARVARDO UNIVERSITETĄ

Danguolė Julia Špakevičiūtė šį pavasarį baigė chemijos mokslus, magna cum laude, Harvardo universitete. Rudeniop ji pradės dirbti Lewin konsultavimo firmoje Washington, D. C.

Danguolė gimė 1959 m. Bostone. Pirmąją mokinę baigė Bostono Aukšt. Lituanistinę mokyklą. Dalyvavo skautėse bei Onos Ivaškienės vadovaujamoj tautinių šokių grupėje. Tai labai miela ir labai lietuviška jauna chemikė. Jos tėveliai Ro-

Mūsų rašo

SIŪSKITE SKUBIAI — IŠEIVIJOS SPORTO ISTORIJAI — MEDŽIAGA

Pakartotinai — trečią kartą kreipiamės į Vak. Europoje, Kanadoje ir Šiaurės Amerikoje gyvenančius sportininkus, sporto darbuotojus, veteranus bei mėgėjus ir prašome skubiai siųsti medžiagą, kuri apimtų 1944-1980 sportinę veiklą ir organizaciją.

Ypač pageidautina tiksliai sporto vienetų metrika (įsteigimas, valdybų ar komitetų sudėtys, sportiniai laimėjimai, santykiai su visuomene, visomis organizacijomis ir svetimtaučiais ir t.t.). Prašome kartu siųsti ir nuotraukas (jos bus grąžintos), kur matomi asme-

nata ir dailininkas Julius Špakevičiai gyvena Westwood, Mass.

DŽIAUGIAMĖS SAULIUM CIBU

Gegužės 25-29 dienomis Bostone vyko pasaulio gydytojų radiologų konferencija. Konferencijos užbaigimo baliuje Izabella Garden muziejaus salėje Saulius Cibas atliko meninę programą, paskambindamas: J. Brahms, Fr. Chopin, Ch. Debussy, M. Raval ir Fr. Liszt kūrinius. Saulius Cibas yra Harvardo universiteto 3-čio kurso medicinos studentas. Prieš pradėdamas mediciną, jis tame pačiame Harvardo universitete baigė chemiją. Jis yra gana dažnas mūsų solistų akompaniatorius.

nys būtų išvardinti.

Medžiagą skubiai siųskite iki liepos 1 d. sekančiais adresais: Pranas Mickevičius, 4831 So. 23rd St., Milwaukee, Wis. 53221, USA, arba — Sigita Krašauskas, 32 Pasadena Gardens, Toronto, Ont. M6S 4R5, Canada.

Minima medžiaga bus panaudota ŠALFAS S-gos leidinio "Išėivijos sporto istorija 1944-1980" išleidimui. Tik nuo mūsų visų glaudaus bendradarbiavimo priklausys jos išleidimo laikas ir kokybė.

ŠALFAS S-gos Centro Valdyba

MUZIKOLOGIJOS ARCHYVO IR ENCIKLOPEDIJOS REIKALAI

Dažnai gaunu laiškų kur prašoma informacijos apie J. Žilevičiaus — Muzikologijos Archyvą ir apie Amerikos Lietuvių Etninės Muzikos Enciklopediją: muzika, šokis, scena.

Pranešu, kad nuo 1979 m. rugsėjo 29 d. apleidau Chicago ir apie tų įstaigų veiklą nieko nežinau. Norintieji informacijų prašau keriptis: Prof. Dr. L. J. Šimutis, 3551 West 98th St., Evergreen Park, Il. 60642.

Jis yra teisinis čarterio sudarytos korporacijos archyvo reikalams pirmininkas.

O Enciklopedijos reikalais, prašau kreiptis: Kun. J. A. Kezys, 2345 W. 56th Street, Chicago, Il. 60636. Jisai yra enciklopedijos leidėjas.

Prof. Juozas Žilevičius
LM Archyvo organizatorius ir Enciklopedijos autorius

WANTED AT ONCE 1ST CLASS SKILLED TOOLMAKERS
Must have experience in Fineblanking Tool and Design background a plus. May lead for advancement to managerial position for qualified candidates. Apply call or write to: LOTHAR A. BAUERLE, PRES. KERN LIEBERS USA, INC. 1510 Alben Rd. Holland, Ohio 43528 419-665-2437 (19-25)

Mažeika & Evans

Laidotuvių Direktorai
6845 SOUTH WESTERN AVE.
CHICAGO, ILL.
Trys Moderniškos Koplyčios Mašinoms Vieta
Tel. 737-8600 737-8601
9837 SOUTH KEDZIE AVENUE
EVERGREEN PARK, ILL. 60642
Tel. 422-2000

PETKUS

TĖVAS IR SŪNUS
MARQUETTE FUNERAL HOME
TRYs MODERNIŠKOS KOPLYČIOS
2533 West 71 St., Chicago, Ill.
1410 So. 50th Ave., Cicero, Ill.
Tel.: 476-2345
AIKSTĖ AUTOMOBILIAMS STATYTI

PROJECT MANAGER

with Chemical Engineering Degree

GENERAL SUPERINTENDANT

with large integral engine compressor exp.

GAS COMPRESSOR MECHANICS

with gas engine compressor experience

MECHANICAL ASSEMBLY FOREMAN PURCHASING AGENT

Apply call or send resume to
PLANT PROCESS EQUIPMENT INC.

P. O. Box 389
League City, Texas 77573
Attn. Clark Kennedy or Stephan Kennedy
(713) 332-2589

(25-31)

"Amber Holidays"

1981 M. EKSURSIJOS I LIETUVĄ

iš BOSTONO ir NEW YORKO

liepos 20	— \$1112.00	rugsėjo 17	— \$1059.00
rugpjūčio 3	— \$1112.00	rugsėjo 24	— \$1059.00
rugpjūčio 19	— \$1382.00	spalio 8	— \$1019.00
	(su Ryga)	gruodžio 26	— \$ 979.00
rugsėjo 3	— \$1148.00		

Visos grupės aplankys KAUNĄ IR TRAKUS, bus lydimos vadovų. Prie šių grupių galima jungtis iš VISŲ AMERIKOS IR KANADOS MIESTŲ, su papildomu mokesčiu.

REGISTRACIJOS REIKALU KREIPKITES Į:

TRANS-ATLANTIC TRAVEL SERVICE, INC.

393 West Broadway
P. O. Box 116,
South Boston, Mass. 02127

Telefonas: (617) 268-8764

Norintiems atsikviesti gimines atostogoms — sutvarkome dokumentus.

Įstaigai vadovauja:

Aldona ADOMONIS ir Albina RUDZIŪNAS

PRICES ARE BASED ON DOUBLE OCCUPANCY AND ARE SUBJECT TO CHANGES. REGISTERED TRAVEL AGENT # TA 0324

D. Britanijos...

(Atkelta iš 11 psl.)

deralistais, jūs jį išstūmėte, ir jis išėjo su piktumu, sakė S. Kuzminskas. Ir savo atsisistatymo laiške jis atsakė, kaip didelis kultūros žmogus. Jis buvo pasipiktinęs, ir aš jį suprantu. Rezoliucijoje turi būti išreikšta mūsų padėka Barėnui už visus jo darbus. Gerbiamas suvažiavime, būtinai sutikime su rezoliucija tam didžiam rašytojui ir kultūros darbuotojui. Taip pasakęs, stiprių plojimų lydimas, dr. S. Kuzminskas atsisėdo.

(Bus daugiau)

CHICAGOS LIETUVIAI

Antanas Juodvalkis

POEZIJOS DIENOS CHICAGOJE

Aštuntoji poezijos šventė įvyko š. m. gegužės 29 ir 30 dienomis Jaunimo Centre, Chicagoje. Poezijos dienas ruošė Jaunimo Centro Kultūros komisija. Jas atidarė Salomėja Endrijonienė, o pravedė poetas-žemininkas Kazys Bradūnas.

Viena iš žymiausių lietuvių poezijos raidos datų reikia skaityti 1951 metus, kada pasirodė antologija "Žemė". Šių metų poezijos dienos yra skirtos paminėti šios antologijos 30 metų sukakčiai.

Apie žemininkus poetus ir jų kūrybą akademišką vienos valandos paskaitą skaitė Tomas Venclova. Žemininkai lietuvių poezijoje užima tokią pat vietą, kaip lenkų Oskaras Milašius, Nobelio literatūros premijos laimėtojas. ŽEMĖS antologijoje rašė penki poetai: Vytautas Mačernis, Juozas Kėkštas, Kazys Bradūnas, Alfonsas Nyka-Niliūnas ir Henrikas Nagys.

Amžiumi pats jauniausias Vytautas Mačernis, žu-

vo karo paskutinėmis dienomis savo tėviškės laukuose ir ten palaidotas. V. Mačernis buvo linkęs į per aukštą mąstymo būdą, kaip dažnai pasitaiko jauniems poetams. Jo kūryba yra nepakartojama, o stiprybė — jo vizijos. V. Mačernio kūryba yra išleista ir okup. Lietuvoje.

Juozas Kėkštas yra seniausias šio penketuko poetas, po ilgų kelionių ir klajonių mirė 1981 m. Lenkijoje. J. Kėkštas yra priešingybė V. Mačerniui ir atstovauja klasikinei poezijos kryptiai, buvo romantikas. J. Kėkšto gyvenimas yra tragiškiausias iš visų poetų.

Kiti trys žemininkai tebėra gyvi ir gyvena šiaurės Amerikoje: K. Bradūnas Chicagoje, Alfonsas Nyka-Niliūnas Baltimorėje ir Henrikas Nagys Montrealyje.

Žemės antologija okup. Lietuvoje iki Stalino mirties buvo mažai žinoma. Vėliau "Žemė" turėjo įtakos į to laiko Lietuvos poetus ir buvo domimasi žemininkų kryptimi. Žemininkai bandė

lietuvių poeziją išvesti iš parapijiskumo aplinkos ir įjungti į Vakarų Europos literatūrą. Tai jiems dalinai pavyko, o naujoji poetų karta turėtų tęsti pradėtą darbą.

Po paskaitos, buvo paskaitos, buvo paskaitos, į kuriuos atsakė T. Venclova.

Vakaronė buvo užsklęsta žemininkų poetų dainomis, kurias atliko Julita Burgess, Emilija Sakadolskienė ir Linas Rimkus.

Šeštadienio vakare poetas Kazys Bradūnas rečitavo, komentavo ir prisiminimais pajvairino žemininkų kūrybą. Jaunoji poetų karta labiau gravitavo į Vakarus ieškojo kelių pažinti vokiečių, prancūzų, anglų ir kitų kraštų literatūrines kryptis. Būdami dar gimnazistai, žinojo apie buvimą, bet vienas kito nepažinojo. Tik universitetė susitiko ir susipažino. V. Mačernis buvo pamėgęs anglų poetus, H. Nagys — vokiečių, Nyka-Niliūnas — prancūzų, o J. Kėkštas — lenkų literatūros romantiką, K. Bradūnas — į lietuvių liaudies dainas ir čia rasdavo savo kūrybai šaltinį.

Paskaitė kiekvieno žemininko būdingesnių eilėraščių.

Poezijos dienose, įvykusiose š. m. gegužės 29 ir 30 d. Chicagoje, poetas Kazys Bradūnas (dešinėje) pristato paskaitininką Tomą Venclovą.
Z. Degučio nuotr.

Į poezijos dienų abu vakarus gausiai atsilankė literatūros bičiulių, ypač priklimšta kavinė buvo per Tomo Venclovo paskaitą. K. Bradūnas padėkojo rengėjams ir pasidžiaugė Chicago lietuviškąja visuomene, už padarytą kultūrinį subrandimą.

Jaunimo Centro vardu S. Andrijonienė išreiškė padėką poetui Kaziui Bradūnui ir visoms talkininkėms savo darbu prisidėjusioms prie abiejų vakarų svečių priėmimo ir pavašininimo.

Vestibiulyje ant stalų buvo išdėstyti žemininkų poezijos leidinių komplektai, o prie kito stalo — galima buvo įsigyti naujausių ir ankstyvesnių leidinių. Paskelbus, kad yra paskutinės 8 knygos J. Kėkšto poezijos knygos "ETAPAI", iš-

leistos 1953 m., per minutę buvo išgrobtos.

Vida Rėklaitytė abiturientų pagerbime skaito V. Kudirkos eilėraščių.
L. Meilauš nuotr.

Abiturientų pagerbime, sveikina praėjusių metų abiturientė Neris Pupiūtė.
L. Meilauš nuotr.

Superior Savings ASSOCIATION

**MOKAME AUKŠČIAUSIUS NUOŠIMČIUS UŽ
SANTAUPŲ INDĖLIUS**

**Kiekviena santaupų sąskaita apdrausta iki
\$ 100,000.00**

**NAUJAS PATARNAVIMAS
ATIDARYKITE SUPERIOR SAVINGS
ČEKIŲ SĄSKAITĄ**

Operacijos atliekamos be jokio mokesčio

Už įnašus mokame 5¼% palūkanų

PASKOLOS NAMAM IR STATYBAI

ATLIKITE VISAS FINANSINES OPERACIJAS

Superior Savings

Pagrindinis skyrius

798 East 185th Street, Cleveland, Ohio

Telefonas: 481-3008

DARBO VALANDOS:

Kasdien nuo 9:30 iki 4:00, penktadieniais 9:30 iki 6:00,

šeštadieniais 9:30 iki 2:30, pirmadieniais uždaryta.

TURNER REALTY

501 EAST 185 ST.

EUCLID, OHIO 44119

PHONE: 486-2530

RITA MATAS

ISTAIGOS

ADMINISTRATORE

**PILNATEISE NEKILNOJAMOJO TURTO
ĮVERTINTOJA.**

Esame registruoti pilnateisiais nariais trijose skirtingose Multiple Listing įstaigose:

CAMLS — Cuyahoga County (Cleveland & Suburbs)

LCMLS — Lake County

RMLS — United States.

Todėl galima triskart plačiau skelbti Jūsų parduodamą nekilnojamąjį turtą. Tuo reikalu kreipkitės į bet kurį mūsų bendradarbių arba įsigu jums reikia namų įvertintojo mokesčių ar kitokiems reikajams, kreipkitės į Ritą Matienę, pilnateisę namų įvertintoją.

501 EAST 185 ST.

EUCLID, OHIO 44119

PHONE: 486-2530

Ryškesni ALT veiklos bruožai

Amerikos Lietuvių Tautinė Sąjunga aktyviai dalyvauja bendrinėse organizacijose, tiesiogiai skirdama savo atstovus į Altą ir netiesiogiai (per Lietuvių Tautinį Sąjūdį) Vlike. Jos daugiametis atstovas Alte, Teodoras Blinstrubas, daugelyje kadencijų Alto valdybos vicepirm., 17-me ALTS seime bendrais bruožais nušvietė Alto veiklą per paskutinius dvejis metus. Kiek patrupintas jo pranešimas čia pateikiamas Dirvos skaitytojams:

Prieš dvejis metus, darydamas Sąjungos seime pranešimą Alto reikalais, nurodžiau, kuo Sąjungos atstovai Alte yra pasireiškę ir kaip yra atlikę jiems Sąjungos vadovybės patikėtas pareigas. Seimas savo rezoliucija jiems padėjo "už nuosirdžias pastangas ir tinkamai atliktą darbą".

Šiame seime pranešimo turinį pakeičiau: Nutariau atskirai neliesti Sąjungos atstovų pasireiškimų (nors būtų galima daug ir apie tai pasakyti), bet nurodyti vieną kitą ryškesnį Alto veiklos bruožą nuo paskutinio seimo iki šios dienos.

Kai pradėjau rinkti tokią pranešimą medžiagą, — pastebėjo T. Blinstrubas, — radau, kad per tuos dvejus metus Altas apie savo veiklą yra išleidęs 61 informacinį biuletinį. Šiuo metu jo yra išsiuntinama po 360 egz. Nemažas skaičius ir šio seimo dalyvių jį gauna. Tiesa, jei daugiau kas norėtų biuletenius gauti, turėtų pranešti Alto raštinei.

Juos gauna ir visa lietuviška spauda. Tenka apgailestauti, kad šių biuletenių medžiagą, pažymėtą Alto informacijos vardu, kai kuri žinoma spauda visai nespausdina. Ir todėl daug kas iš mūsų tautiečių apie Alto veiklą mažai žino ar turi miglotą supratimą.

Pirmiausia, Alto vadovybė rengėsi jos kviečiamam visų lietuvių organizacijų IX-jam Amerikos lietuvių kongresui. Jis įvyko Clevelande 1979 m. spalio 13-14 dienomis. Kongresas buvo gausus ir darbingas. Mūsų Sąjungos pirm. A. Mažeika buvo kongreso garbės komitete.

Kongrese buvo kelių prelegentų iškelti Lietuvos laisvinimo ir Helsinkio akto vykdymo patikrinimo konferencijos Madride reikalai.

Pagal Helsinkio aktą sudarė toks tarptautinis forumas, kur geriausiai buvo galima tikėtis, kad Madride bus iškelta ir Lietuvos byla. Juk Jungtinėse Tautose dominuoja vadinamo Trečiojo Pasaulio naujosios valstybės, o jos labai dažnai kartu eina su Sovietų Sąjunga.

Tuo tarpu Helsinkio aktą

pasirašiusių signatarų sudėtis yra skirtinga: Sovietų Sąjungos bloko yra 7 valstybės, neutralių Viduržemio jūros 3 valstybės, o visos kitos valstybės yra vakarinio bloko, NATO, sąjungininkės. Tokiu būdu vakarų valstybės ten turi 24-25 balsus iš 35 balsų skaičiaus.

Reikia pasidžiaugti, kad Alto ir kitų veiksmų dėka Madrido konferencijoje Lietuvos ir kitų paveiktųjų tautų klausimai buvo labai ryškiai iškelti.

Jeigu JAV delegatai toje konferencijoje atvirai pasisakė dėl Sovietų Sąjungos grobuoniškos politikos iš dalies parėjo ir nuo to, kad Kongresas vienu balsu buvo priėmęs Rezoliuciją (200), kurią JAV prezidentas yra prašomas iškelti Pabaltijo valstybių laisvės klausimą šioje Madrido konferencijoje ir kitais būdais paremti šių pagrobtų valstybių reikalą.

Dėl šios rezoliucijos Altas yra gana daug pasidarbavęs.

Nors paskutinės žinios sako, kad Madrido konferencija atsidūrė akligatvyje (negalima sutarti dėl tarimų: anot JAV delegacijos pirmininko Max Kampelmano: Sovietai mėgsta kalbėti apie teises, tačiau jų veiksmuose nematyti pagarbos žmogaus teisėms), konferencijos pradžioje Lietuvos vardas dažnai buvo minimas mums palankia prasme.

Kitas svarbus reikalas, kuris dažnai Alto ar kartu su estais ir latviais per Jungtinį Pabaltiečių Komitetą buvo Valstybės Departamente nuolat klabenamas, tai šių trijų valstybių diplomatinio ir konsularinio atstovybių tolimesnės egzistencijos pratęsimas ir finansavimas.

Reikia pasidžiaugti, kad abu dalykai tinkamai išsprendė. Yra sujungti visų trijų Pabaltijo valstybių dipozitai ir gerai investuoti: palūkanų užtenka jų diplomatams išlaikyti, o diplomatinis korpusas gali būti atnaujintas, į jį priimant ir nebuvusius laisvų valstybių vyriausybių skirtus asmenis (negali būti tik JAV piliečiai).

Altas vedė įvairiais reikalais platų susirašinėjimą su kongresmanais, senatoriais, Valstybės departamentu, Teisių departamentu, Baltaisiais rūmais.

Savo memorandumuose ir raštuose Altas yra pasisakęs:

Kad kalbant apie žmogaus teises, labiau reikėtų pabrėžti tautų teises, nes tos abi teisės yra neatskiriamos dalykai laisvės principo;

Kad vadinamieji liudininkai (ir dokumentai), atgabenti iš okupuotos Lietuvos, negali būti laikomi patikimais;

Kad Vladui Šakaliui būtų suteiktos politinio pabėgėlio teisės;

Kad nebūtų iš Europos perkelti į JAV Laisvės Radijo Pabaltijo tautų skyriai.

Patyrus, kad vienu metu Vilniaus geležinkelio stoty buvo iškrauti karstai apie 300 lietuvių, žuvusių Afganistane, kreiptasi į Valstybės departamentą, kad būtų pareikšta Sovietų Sąjungai protestas dėl jos vykdomos privestinės mobilizacijos okupuotoje Lietuvoje, kas priešinga tarptautinei teisei.

Amerikos Balso lietuvių skyrius, kuris buvo Alto pastangomis įsteigtas, šiomis dienomis minėjo 30 metų veiklos sukaktį. Tą minėjimą organizavo Altas.

Kada geležinė uždanga neleidžia mūsų pavergtiems tautiečiams nusiųsti mūsų bet kokią laisvą spausdintą žodį, tai tik radijo bangos gali juos informuoti apie mūsų gyvenimą, veiklą, politinius įvykius. O kad ten radijo pranešimai yra klausomi, — turiu laiškinių įrodymų: Vasario 16 dienos progomis mano žodžius per Amerikos Balsą ir pernai ir šiemet ten yra girdėję.

Toliau noriu pažymėti, kad Alto pastangomis kiekvienais metais rengiami Vasario 16 dienos minėjimai Kongrese — Atstovų rūmuose ir Senate. Turiu apgailestauti, kad dėl tų minėjimų mūsų visuomenė yra, sakyčiau, šalta. Nors iš anksto yra žinoma, tačiau į juos labai mažai lietuvių atvyksta. O juk tai yra vieningas pasaulio parlamentas, kuris mini Lietuvos nepriklausomybės paskelbimo sukaktį.

Kongresą, o ypač Atstovų Rūmus, lanko labai daug žmonių iš įvairių Amerikos vietų. Ir kai senatoriai ar kongresmanai vienas po kito mini Lietuvos vardą ir nurodo sunkią jos dabartinę padėtį, ne vienam tų lankytojų gali gimti pasipiktinimas Sovietų Sąjungos atneštu lietuvių tautai teroru ir vergija. Ir klausant senatorių ir kongresmanų pareiškimus Lietuvos reikalui,

kyla jiems dėkingumas, kad mūsų tautos padėtį supranta ir trokšta jai laisvės.

Visos kalbos, pasakytos Kongrese, yra skelbiamos "Congressional Record" ir išsiuntinėjamos užsienio atstovybėms, bibliotekoms ir kt.

Altas šiomis dienomis išleis atskira knyguite visas Kongrese šiais metais Vasario 16 dienos proga pasakytas kalbas. Jų bus galima veltui gauti Alto raštinėje.

Naujas dalykas: Altas įsteigė Laisvės Fondą, kurio kapitalas bus laikomas laisvai Lietuvai, o Altas naudos tik gautas palūkanas. Apie jį čia užsimenu tik todėl, kad to fondo pradininku yra vienas detroitietis. Šiam fondui jis pernai atsiuntė 1000 dol., o šiemet — antrą tūkstantį. Jo pavardės negalime paskelbti, nors Jūs, detroitiečiai, jį pažįstate.

Toks yra leisto laiko rūmuose mano pranešimas. Aišku, nurodyti visų Alto darbų neįstengiau. Tačiau džiaugiuosi, kad galėjau būti daugelio darbų dalyviu: kartu su kitų grupių atstovais galėjau prisidėti, kaip Vladas Šakalys sako, prie Alto darbams labai naudingo Lietuvai darbo.

Nėra jokio kito pakaitalo tautos laisvam gyvenimui, kaip sava valstybė. Ji yra tas politinis šarvas, kaip pagrindžio Aušra (#22) sako, kuris saugo tautos kūną ir visus gyvybinius centrus nuo išorinių pažeidimų. Tautos pavergimu yra Sovietų Sąjungos padarytas didžiausias nusikaltimas kiekvienam lietuviui.

Tas nusikaltimas turės būti kada atitaisytas ir mes, sutartinai dirbdami, tikėkime, kad Lietuva vėl bus laisva, — baigė savo pranešimą T. Blinstrubas.

PATTERN MAKER-FLORIDA

Steel and gray iron foundry needs experienced Pattern Maker. Must also have working knowledge of gating and risering mounting and estimating. Good starting salary, profit sharing and insurance. Send resume: CAST METALS CORP. OF FLORIDA, Route 3, Box 308, Tampa, Fla. 33619. (22-31)

AUTO BODY

Immediate opening for unit body & frame person. Experience a MUST. Full company benefits. Call DICK WILLIAMS
McGOWEN FORD
215-649-4600 (24-26)

JEI JUMS REIKIA UŽDENGTI STOGĄ, PATAISYTI AR PAŠALINTI VARVĖJIMĄ, KREIPKITĖS Į

LATVIAN ROOFING

Cleveland telef. (216) 521-2182

DARBAS ATLIEKAMAS GREITAI IR SAŽININGAI.

Dengiame stogus apartamentams, Hot roofs. Tvarkome kaminus ir vandens nutekėjimo vamzdžius, dedame po stogu kablus kontroliavimui ledo užsikimšimo. Taip pat atliekam dailidės darbus.

MARTINS ir KUNARS KAULINS Lakewood, Ohio

• **APDRAUDOS reikalais** geriausius pataravimus gausite kreipdamiesi į Z. Obelenį, tel. 531-2211.

• **PERKANT IR PARDUODANT NAMUS** prašome kreiptis į ČIPKUS REALTY, 31715 Vine St., Willowick, Ohio 44094. Tel. 943-0910.

HOUSE FOR SALE

Walk to Church

Our Lady of Perpetual Help is second away from this 3 bedroom colonial. Formal dining room, hardwood floor, enclosed porch, full basement, two car garage, 60x215 lot. 52,900. Call: Debi or Gregg at Mrowca Realty — 951-2100. (24-28)

Wanted at once Journeymen

DIE MAKERS

DALLAS, Texas stamping company needs tool and die makers who can work from blueprints with little supervision. 8 years experience, 2nd shift, 45 hour week. Salary open. We will interview in Detroit soon. Call JOHN WILSON

214-247-9696

PRECISION STAMPING

2115 W. Valley View Lane

Dallas, Texas 75234 (23-29)

OWNER OPERATORS

Western Express has a contract for you. Good insurance pay scale, insurance plans, all road, taxes paid for you. Drop pay and fuel surcharge to you. Tractor must pass D.O.T. inspection. A 1975 or newer legal with 45 foot van trailer. Driver must be at least 23 years old with 2 years over the road experience. Call Bob Shumate or Varlyn Poore in Georgia at:

404-944-9300

Outside Georgia Watts Line:

1-800-241-8090

Ken Kern — California —

1-800-874-7974

Bob Abts — Green Bay, Wisconsin —

1-800-558-6344

Bill Beck Indianapolis, Ind. —

1-800-428-5072 (19-25)

OPPORTUNITY FOR REGISTERED X-RAY TECHNOLOGIST

with either Nuclear Medicine or Ultra sound experience. For a 65 bed hospital in Northeast Mich. Good salary plus call time. Liberal personnel policies. Contact Personnel Office 517-362-3411.

TAWAS ST. JOSEPH HOSPITAL

200 Hemlock St.

Tawas City, Mich. 48763

E.O.E. M/F/H (21-25)

WANTED AT ONCE JOURNEYMEN OR 1ST CLASS SKILLED

AUTOMATIC SCREW MACHINE

SET UP AND OPERATORS.

Must be experienced in New Britain & Davenport Machines. For expanding multiple spindle screw machine shop. Be able to set up work from blue prints & close tolerance. Paid benefits, good pay overtime.

NOLTE SCREW

MACHINE PRODUCTS

5095 CROOKSHANK ROAD

CINCINNATI, OHIO 45238

513-922-3622 (24-30)

\$\$ VEHICLE BARGAINS \$\$

JEEPS, CARS, TRUCKS

AVAILABLE THRU GOVERNMENT AGENCIES IN YOUR AREA.

MANY SELL FOR UNDER \$200.

Call 602-941-8014, Ext. 4669

FOR INFORMATION ON HOW TO PURCHASE.

(24-27)

CLEVELANDE IR APYLINKĖJE

• Birželio trėmimų minėjimas Clevelande šiais metais birželio 13-14 d. d. buvo surengtas bendromis pabaltiečių jėgomis Edgewater parke. Programą atliko Čiurlionio ansamblis, vadovaujamas A. Mikulskio ir latvių jungtinis choras vadovaujamas T. Barbins.

Nors oras pasitakė blogas, minėjimas susirinko virš 500 lietuvių, latvių ir estų.

PALAIDOJOME A. A. MONIKĄ SAMIENĘ

Š. m. birželio 6 d., širdies smūgio ištikta, Clevelande mirė Monika Samienė, giliai liūdesy palikusi savo vyrą Izidorių Samą, dvi dukteris — Joaną ir Birutę, du sūnus — Algirdą ir Ernestą su šeimomis, o taip pat daug artimųjų bei pažįstamųjų, kurie gausiai rinkosi atsisveikinti su vėlione, pašarvota Jokubauskų laidojimo namuose. Birželio 9 d., po pamaldų šv. Domininko bažnyčioje, Shaker Hts., kur Samų šeima seniai įsikūrusi gyveno, vėlione buvo palaidota Visų Sielų kapinėse.

Gimusi Lietuvoje, a. a. Monika pačioje jaunystėje, dar prieš Pirmąjį karą, atvyko į JAV ir apsigyveno Clevelande, kur jau buvo įsigyvenęs Izidorius Samas, baigęs Valparaiso universitetą ir pradėjęs savo biznį — brangenybių parduotuvę. Susituokę Monika ir Izidorius Samai tuojau pat aukštaitišku nuoširdumu įsitraukė į Clevelando lietuvių sąjungą — dalyvavo chore, vaidinimuose ir įvairiose organizacijose, susibūrusiose apie Dirvos laikraštį.

Po Antrojo pasaulinio karo Samai ne tik kitus senosios kartos ateivius skatino padėti naujesiems ateiviams atvykti Amerikon,

Gegužės 21 dieną Clevelando šv. Kazimiero lituanistinė mokykla šventė savo 34-ųjų mokslo metų pabaigtuves. Visi mokyklos mokiniai dalyvavo šv. Mišiose ir 11:30 rinkosi DMNP didžiojoje salėje iškilmingam pabaigtuvių aktui.

Mokyklos direktorė Vida Bučmienė pasveikino susirinkusius, ir pabaigtuvių iškilmės buvo pradėtos Lietuvos himnu. Buvo pristatytas akto prezidiumas: O. Žilinskienė — mokytojų tarybos sekretorė, kun. klebonas Kijauskas, S. J. — mokyklos globėjas, J. Malskis ir J. Mikonis — LB apylinkės ir apygardos atstovai, D. Ješmantas — tėvų komiteto pirmininkas, A. Gražulienė ir J. Balbatas — ilgamečiai skaitymo konkurso ir abiturientams dovanų mecenatai.

Mokyklos direktorė išvardino pabaigtų mokslo metų darbų pasiekimus. 1980-81 m. m. mokyklą lankė 118 mokinių. Mokykloje nuolatiniai dirbo ir talkino šie mokyto-

viam atvykti Amerikon, bet ir patys ne vienam sudarė reikalingus dokumentus, o atvykusiems nuoširdžiai padėjo susirasti butus, darbus ir net įsigyti nuosavybes. Kol sveikata leido, Samai dalyvaudavo kone visuose lietuvių rengimuose, rėmė Dirvą, lietuvių radijo programą ir Čiurlionio ansamblį.

Laidotuvėse pasigedome Izidoriaus, kuris deja dėl su nugalavusios sveikatos nebegalėjo iš namų išvykti ir su mylima žmona paskutinį kartą atsisveikinti bažnyčioje ir kapinėse. Jam su dukromis ir sūnumis Dirva reiškia gilią užuojautą, kartu pastebėdama, kad Samų šeimos įnašas vietos lietuvių gyvenime daugelio clevelandiškių bus ilgai prisimenamas su pagarba ir nedilstančiu dėkingumu.

ŠV. KAZIMIERO LITUANISTINĖS MOKYKLOS MOKSLO METŲ PABAIGTUVĖS

ALDONA MIŠKINIENĖ

jai: Dana Penkauskienė — vaikų darželis, Kristina Alšėnienė — dvikalbė klasė, Regina Lišauskienė — 1 skyriaus, Eugenija Mackevičienė — 2 sk., Danutė Grišgalienė — 3 sk., Regina Šilgalienė — 4 sk., Stefanija Stasienė — 5 sk., Andrius Kazlauskas — 6 sk., Ona Žilinskienė — liet. kalba ir literatūra, Kazys Žiedonis — istorija, Jonas Dunduras — geografija ir visuomenės mokslas, Dalia Stanišienė ir Vida Bučmienė — liet. kalba ir literatūra, kun. Gediminas Kijauskas, S. J. ir kun. Jonas Kidykas, S. J. — mokyklos kapelionai, komp. Alfonsas Mikulskis — lumzdelių mok., Virginija Juodiškaitė ir Rita Kazlauskaitė — kanklių mok., dr. Birutė Kasperavičienė — audimo mok., Terešė Berzinskienė — bibliotekos vedėja. Dalį metų dainavimą mokė Mirga Bankaitytė, tautinius šokių rūta Staniškytė ir drožinėją Viktoras Degutis.

Tėvų komitetas: Donatas Ješmantas, Rita Matienė, Janė Leparskienė, Dalė Motiejūnienė ir Vida Barzdukienė.

Mokykloje veikia 12 skyrių, dvikalbė klasė ir vaikų darželis. Einama programa nustatyta LB švietimo Tarybos. Mokslo metų laiku šv. Kazimiero lit. mok. surengė Kalėdų eglutę, Vasario 16-osios ir Motinos Dienos minėjimus, išleido mokyklos metraštį (Lelija, 140 psl.), paskiri mokiniai dalyvavo Tėvynės Garsų radijo programose, 8 mokiniai priuosti lietuviškai pirmajai išpažinčiai. Kun. Kijausko, S. J., Petro Digulio, Algio Kijausko ir kitų pagelbininkų pastangomis įrengta nauja biblioteka.

Kiekvienais metais geriausi mokyklos mokiniai apdovanojami lietuviškomis knygomis, kurias skiria Clevelando LB apylinkės valdyba. Įteikdamas knygas, apylinkės pirmininkas J. Malskis priminė, kad kiekvieno lietuvių pareiga yra remti mokyklą, nes nuo jos priklauso mūsų tautos ateitis.

Geriausieji mokyklos 1980-81 m. m. mokiniai yra šie:

1 skyriaus — Tadas Gelazis, Rita Penkauskaitė, Paulius Ješmantas;
2 sk. — Rima Ješmantaitė, Andrius Lazdinis, Tadas Lišauskas;

3 sk. — Kristina Kasulaitytė, Gita Lišauskaitė, Andrius Penkauskas;

4 sk. — Danius Šilgalis, Vytas Zorska, Kristina Motiejūnaitė, Andrius Dunduras;;

5 sk. — Jūlytė Minkūnaitė, Rimas Biliūnas, Lina

Kijauskaitė, Rima Žiedonytė;

6 sk. — Diana Staniškytė, Ina Šilgalytė, Lilė Gelazytė;

7 sk. — Julija Gelazytė, Andrėja Jakulytė, Audrė Apanavičiūtė;

8 sk. — Auksė Bankaitytė, Vija Bublytė, Monika Palūnaitė, Rimas Balašaitis, Linas Biliūnas, Algis Kasulaitis;

9 sk. — Dalia Kašubaitė, Lana Vyšnionytė, Nida Marcinkevičiūtė, Daina Mataitė;

10 sk. — Vincas Staniškis, Saulius Bankaitis, Arūnas Apanavičius;

11 sk. — Vida Kašubaitė, Jonas Muliolis, Edas Čepulis;

12 sk. — Lina Žiedonytė, Sigutė Bankaitytė, Vilija Banionytė.

Tėvų komiteto skiriamas dovanas už darbštumą gavo Danutė Tallat-Kelpšaitė, Rimas Šliažas, Matas Stungys, Danius Barzdukas ir visi dvikalbio skyriaus mokiniai.

Jau eilę metų mokykloje vyksta knygų skaitymo varžybos. Varžybų terminas visi metai. Kadangi knygos nevienodo dydžio, skaitomi puslapiai. Knygų skaitymo varžybų mecenatai A. ir Br. Gražuliai. Visi užbaigimo akto dalyviai susikaupė tyto prisimindami a. a. Bronių Gražulį, mokytoją, talkininką ir ilgametį varžybų mecenatą.

Knygas skaitė 78 mokiniai. Jie perskaitė 371 knygą, 29,575 puslapius.

Toliau sekė svarbiausias pabaigtuvių akto momentas — abiturientų pristatymas. Tai lituanistinio švietimo pasiekimas, mokyklos pavasario derlius. Galbūt pats gražiausias įrašas šv. Kazimiero lit. mok. 1980-81 m. m. knygoje yra penki aukštesniosios mokyklos abiturientų parašai. Išstius 12 metų mokyklą lankė, sėkmingai išlaikė baigiamuosius egzaminus ir užsitarnavo brandos atestatą šie mokiniai: Vilija Banionytė, Sigutė Bankaitytė, Vilija Ramūnaitė, Paulius Ramūnas, Lina Žiedonytė. Jiems linkima, kad mokyklos užbaigimas vestų į naują pradžią, pradžią gilesniam lietybės sąmoningumui ir visuomeninei veiklai. Mokytojų ranka vedė ir globojo juos mokyklos kely, reikia šiems dar labai jauniems abiturientams globos ir visuomeninio darbo plotmės. Dažnai nusiskundžiame, kad mūsų jaunimas nesijungia į bendruomenės ar organizacijos veiklą, tačiau nedarome sistematingų pastangų jaunuolius nuoširdžiai įjungti, paskatinti ir ugdyti būsimus vadovus.

Džiugu, kad šv. Kazimie-

ro lituanistinė mokykla dabar dirba ir talkina net penki šios mokyklos abiturientai.

Mokyklos didelis rūpestis, tai mokinių skaičiaus mažėjimas, nežiūrint to, kad LB įveda nemažai pastangų skatindama lietuvių šeimas leisti vaikus į lituanistinę mokyklą. Ateitis reikalauja dar daug pavasario derlių — gyvųjų lietuvių tautos narių.

• Joninių laužas rengiamas birželio 20 d. 8 v. v. V. ir O. Jokūbaičių sodyboje, 3000 Hadden Rd. Kviečiami visi skautininkai-ės, židnietės, budžiai, vyr. skautės, vyčiai ir visi Jonai ir Jonės. Bus įdomi programa.

PARDUODAMI NAMAI EUCLID

280 East 193 Street

3 miegamųjų Colonial. Puikiam stovyje. Atskiras garažas. Užbaigta veranda.

Savininkai nusipirkę kitą namą, turi keltis.

Skambinti Ritai Matienei 486-2530.

EUCLID

19568 Meredith Avenue

3 miegamųjų Colonial. Puikiam stovyje. Mūrinis — aluminijaus. Atskiras garažas. Centralinis vėsinimas. Galimybė "Owner financing".

Skambinti Ritai Matienei 486-2530.

AUBURN TWP.

16831 Messenger Road

Prabangi sodyba gamtoje. 12 mylių nuo Chagrin Falls. Dvigubinis namas. Virš 10 akrų gražiausios žemės. 4 ir 3 miegamieji. Milžiniškas saulės kambarys. 1.5 akro dydžio privatus žuvingas ežeras.

Tik \$175,000.

Skambinti Daliai Kasulaitienei — 261-4994.

PARDUDODAMA ŽEMĖ

EAST CLARIDON

Virš 20 akrų. Geauga apskritis, netoli Chardon. Zoned residential. Idealus sklypas gamtą mėgstantiems. Artesian Spring.

Tik \$78,000.

Skambinti Daliai Kasulaitienei — 261-4994.

TURNER REALTY

486-2530

PATRIA prekybos namuose, 794 East 185th St., Clevelande, yra didelis pasirinkimas vietinių ir importuotų produktų, lietuviškos juodos duonos. Dovanų skyriuje didelis pasirinkimas spalvoto ir balto kristalo. Taip pat rasite gintaro, medžio drožinių, audinių ir kt. Kreipkitės pas H. Kripavičių, tel.: 216-531-6720.

JAKUBS AND SON Laidojimo Įstaiga

Della E., William J. Sr.,

William J. Jakubs Jr. ir

Barbara Jakubs Schmidt

Licenzijuoti direktoriai ir balzamuotojai

936 East 185th Street, Cleveland, Ohio 44119

Tel. (216) 531-7770

Laidotuvių koplyčia erdvi, vėsinama teikianti jaukią atmosferą liūdesio valandoje. Didelė aikštė automobiliams pastatyti.

DIRVA

• Dirvos novelės konkur-
sui dar gautos šios novelės:
Gintauto Aukštaičio —
"Karaliaus Vytauto vaini-
kas", A. Vidutaičio — Kle-
bono lanka, Samanos —
"Vagystė".

Premijos — 600 dol. me-
cenatas Simas Kašelionis.

Jury komisija: pirm. ra-
šytojas Balys Auginas, na-
riai Aleksas Laikūnas ir
Vytautas Gedgaudas.

IDOMI PROGRAMA LFB STOVYKLOJE

I sukaktuvinę — 25-ją
studijų ir poilsio savaitę LF
bičiuliai ir jų svečiai ren-
kasi liepos 11-18 dienomis
pas lietuvių pranciškonus,
Kennebunkporte, Maine.

Numatyta plati ir įvairi
studijinė ir pramoginė pro-
grama: susipažinimo vaka-
ras, paskaitos ir jaunimo
simpoziumas (vadovauja
advokatė Joana Kuraitė iš
Kanados ir politinių moks-
lų magistras Linas Kojelis

iš Washington, D. C.), Tau-
tos sukilimo minėjimas,
partizanų ir Tautos genoci-
do prisiminimas, LFB me-
tinė konferencija, Elenos
Blandytės dainos ir žodžio
rečitalis, meno paroda, dr.
K. Ambrozaičio filmų ir
skaidrių iš buvusiųjų sto-
vyklų vakaras ir baigiamas
koncertas su Bostono
vyrų sekstetu, vadovauja-
mu komp. Juliumi Gaideliu
ir soliste Maryte Bizinkaus-
kaite, vaišėmis ir šokiais.

Stovykloje dalyvaus lais-
vės kovotojas Vladas šaka-
lys, Mirga Mironienė, Simas
Kudirka, rašytojai: Alė Rū-
ta, Paulius Jurkus, Vytau-
tas Volertas, dr. Antanas
Razma, dr. K. ir M. Ambro-
duetas, o taip pat ir solo,
čiai, Juozas Kojelis, dr. J.
Girnius, Vytautas Vaitie-
kūnas, dr. V. Majauskas, dr.
E. ir M. Lenkauskai ir kiti.

Skaitykit ir platinkit
D I R V A

Brangiai sesutei

BRONISLAVAI GUSTAITYTEI-TAUTVILIENEI

mirus, TEOFILĘ GUSTAITYTĘ-MICKEVI-
ČIENĘ ir KAZIMIERĄ GUSTAITYTĘ-LEO-
NAITIENĘ nuoširdžiai užjaučiame ir drau-
ge liūdime.

Marta ir Vytautas-Aleksandras
R a č k a u s k a i

Mylimam tėvui

A. + A.

VINCUI PRANCKEVIČIUI

Kanadoje mirus, sūnų EDVARDĄ, žalgirio
šaulių kuopos narį, jo žmoną JOSEPHINĄ,
dukrą KRISTINĄ, sesutes JANINĄ, STASĘ,
brolius AUGUSTĄ, STASĮ, gimines Lietuvo-
je, Kanadoje ir Amerikoje užjaučiame ir kar-
tu liūdime

Žalgirio šaulių kuopos
valdyba ir nariai

Brangiai motinai

ELENAI KLIMIENEI

mirus, jos vyrui ADOLFUI ir mieliems jau-
nystės draugams LAIMUČIUI ir GAILUTEI
reiškiu gilią užuojautą

Julius Špakevičius

Lietuvių Žurnalistų Sąjungos Detroito skyriaus 1981 metų valdyba ir revizijos komisija.
Iš kairės: P. Januška, A. Sukauskas, A. Misiūnas, B. Gražulis, A. Grinius ir St. Sližys. Trūksta
A. Nako.

• Korp! Neo-Lithuania
išvyka įvyks rugsėjo 5-6 d.
d. Jonynų vasarvietėje,
Chesterton, Ind., netoli Be-
verly Shores.

Nakvynės rezervuotos.
Vyr. valdyba kviečia visus
korporantus-es, filisterius-
es sekti smulkesnes infor-
macijas ir rezervuotis minė-
tą savaitgalį neolituanų iš-
vykai ir joje gausiai daly-
vauti.

NAUJAS JURISTAS

Raimondas S. Ilgūnas,
Stasio ir Uršulės (Lab-
nauskaitės) Ilgūnų sūnus,
užbaigęs Loyolos gimnaziją
su honoraro laipsniu, stojo
į Loyolos universitetą, kurį
irgi užbaigė su aukštais pa-
žymiais. Toliau stojo į Lo-
yolos Teisės Fakultetą, ku-
rį užbaigė šiais metais, ir
birželio 7 d. jam buvo įteik-
tas teisės doktorato diplo-
mas.

Raimondas taip pat yra
žaidęs lauko tenisą už Lo-
yolos universitetą. Buvo
komandos kapitonu ir taip
pat buvo išrinktas geriau-
siu žaidėju. Raimondo at-
siektais laimėjimais džiau-
giasi tėveliai ir giminės.

SET-UP

Press set-up person. Must be ex-
perienced with steel rule dies. Salary
commensurate with experience. Libe-
ral benefits including pension and
hospitalization. Apply in person 9
am-4 pm, ask for Mr. STEVENS.

DIE CUT PRODUCTS CO.
1801 EAST 30TH STREET
CLEVELAND, OHIO 44114

(24-25)

JAV VYRIAUSYBĖ NESILENKS TARPTAUTINIAMS TERORISTAMS

Po savo inauguracijos,
sutikdamas iš Irano grįžu-
sius kalinius, sausio 27 d.
prez. Reaganas pareiškė,
jog ateityje, jeigu kada te-
roristai panašiai pažeistų
tarptautinius papročius,
amerikiečių reakcija bū-
sianti staigi ir efektyvi.
Rytojaus dieną Valstybės
sekretorius A. Haig pridė-
jo, jog JAV administracijos
pirmieji rūpestis bus ne-
be žmogaus teisės, bet tarp-
tautinio terorizmo suvaldy-
mas.

Šią JAV vyriausybės po-
litiką praėjusią savaitę dar
daugiau išryškino Valstybės
pasekretorius Richard T.

Kennedy, liudydamas sena-
to užsienio reikalų komite-
tui: jis viešai įspėjęs, kad
JAV administracija nieka-
da nedarysianti nuolaidų
tarptautiniams teroristams,
nemokėsianti išpirkimo ir
nepaleisianti pageidaujamų
kalinių, kad išvadavus pa-
grobtuosius. Jiems išvaduo-
ti būsiančios panaudotos vi-
sos diplomatinės, ekonomi-
nės ir karinės priemonės.

QUALITY CONTROL CHIEF INSPECTOR

Suburban manufacturing co. is
seeking indiv. with some expe-
rience in metals working in-
dustry, familiar in use of
measuring instruments in a
mfg environment. NDT exp
helpful. Supervisory skills a
plus. Excellent benefits incl.
dental plan. Salary commensu-
rate with exp & bkgd. Con-
tact Ed Monlifar at 624-6600
or 576-1900 for appl. or send
resume to:

JANNEY CYLINDER CO
BENSALEM PLANT
7401 State Rd Phila 19136
Equal Opportunity Employer

LIETUVIŲ JAUNIMO SĄJUNGOS BOSTONO SEKCIJA R E N G I A

FOTO KONKURSA DALYVAUJA TIK MĖGĖJAI

Konkurso paskutinė data — 1981 m. liepos 31 d.

TAISYKLĖS:

1. Vardas, pavardė, adresas ir tel. numeris;
2. Tema: Laisvas pasirinkimas;
3. Nuotrauka: spalvota;
4. Dydis: 5"x7" min.;
5. Nuotraukos pavadinimas;
6. Foto aparato rūšis ir objektyvas;
7. Filmo rūšis ir stiprumas;
8. Aparato užrakto greitis;
9. Objektyvo atidarymas.

PREMIJOS:

Pirma	\$250.00
Antra	\$100.00
Trečia	\$ 50.00
Įvertinimas spaudoje.	

Registracijos mokestis: \$3.00 už pirmą nuotrauką,
\$1.00 už sekančias nuotraukas.

Jury Komisiją sudarė Boston Globe prof. fotografai.
Paroda ir premijų įteikimas įvyks rudenį (tikslī da-
ta bus paskelbta vėliau).

Laimėtojai bus reikalaujami atsiųsti negatyvus.

Nuotraukos grąžinamos prisiuntus adresuotą voką su
pašto ženklų. Nuotraukas su čekiais siųsti ir papildomą
informaciją gauti pas: Jūrą Dambrauskaitę, 71 Glendale
Street, Brockton, Ma. 02402. Tel. (617) 587-8526.